

ПРОГРАМ ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА ЗА ШЕСТИ РАЗРЕД 2019/2020. ГОДИНА

Обавезни предмети:

- Српски језик и књижевност
- Енглески језик
- Математика
- Биологија
- Физика
- Историја
- Географија
- Техника и технологија
- Информатика и рачунарство
- Ликовна култура
- Музичка култура
- Физичко и здравствено васпитање

Изборни предмети:

- Француски језик
- Верска настава
- Грађанско васпитање

Слободне наставне активности:

- Хор
- Цртање, сликање, вајање
- Чувари природе
- Свакодневни живот у прошлости

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА 6. РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Р. бр.	А. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	недељно	Годишње
1.	Српски језик и књижевност	4	144
2.	Енглески језик	2	72
3.	Ликован култура	1	36
4.	Музичка култура	1	36
5.	Историја	2	72
6.	Географија	2	72
7.	Физика	2	72
8.	Математика	4	144
9.	Биологија	2	72
10.	Техника и технологија	2	72
11.	Информатика и рачунарство	1	36
12.	Физичко и здравствено васпитање	2	72
УКУПНО : А		25	900
Р.бр.	Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМ		
1.	Верска настава/Грађанско васпитање	1	36
2.	Француски језик	2	72
УКУПНО: Б		3	108
УКУПНО: А+Б		28	1008

Облици образовно - васпитног рада којима се остверују обавезни предмети, изборни програми и активности

Р.бр.	ОБЛИК ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНОГ РАДА	недељно	годишње
1.	Редовна настава	28	1008
2.	Слободне наставне активности	1	36
3.	Допунска настава	1	36
4.	Додатна настава	1	36

Р.бр.	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНОГ РАДА	недељно	годишње
1.	Час одељењскиг старешине	1	36
2.	Ваннаставне активности	1	36
3.	Екскурзија	До 2 дана	

Наставни предмет: СРПСКИ ЈЕЗИК

Наставница: Милица Јаневска

Разред: шести

Циљ наставе	Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика на којем ће се усмено и писмено правилно изражавати, да упознају, доживе и оспособе се да тумаче одабрана књижевна дела, позоришна, филмска и друга уметничка остварења из српске и светске баштине.				
Међупредметно повезивање (исход/садржаји)	Историја, географија, биологија, информатика, музичка и ликовна култура, верска настава, грађанско васпитање, страни језици, физика, балет, словенска митологија, народна традиција, филм, новинарство, позориште				
Годишњи фонд часова	144		Недељни фонд часова		
НАСТАВНЕ ТЕМЕ	Оријен. број часова	Исходи за предмет на крају разреда	Начин реализације исхода/циљева (дидактичко-методичка решења)	Међупредметне компетенције	Начин праћења остварености циљева и постигнућа ученика
КЊИЖЕВНОСТ Лектира. Тумачење текста. Књижевно теоријски појмови. Лирика. Језичко-стилска изражајна средства. Врсте ауторске и народне лирске песме. Епика. Биографија и аутобиографија. Роман - пустоловни, историјски и научно-фантастични. Предање. Драма. Комедија. Функционални појмови. Читање. Казивање напамет научених	54	– повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима која чита; – чита са разумевањем; парафразира прочитано и описује свој доживљај различитих врста књижевних дела и научно-популарних текстова; – одреди род књижевног дела и књижевну врсту; – прави разлику између дела лирског, епског и драмског карактера; – разликује ауторску приповетку од романа; – анализира структуру	Обрада, вежбање, утврђивање/обнављање, систематизација, провера - Индивидуални, фронтални, групни и рад упару -Монолошка, дијалогска, стваралачка и метода радана тексту; метод решавача проблема и истраживачког рада ученика; метода рада са учеником и демонстрациона метода	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за сарадњу, естетичка компетенција, дигитална компетенција, решавање проблема.	Усмено одговарање, разговор са учеником -Тест -Контролна вежба -Ангажовање ученика -Редовно праћење и бележење напредовања/формативно оцењивање

различитих врста текстова у прози и стиху. Читање и казивање по улогама. Увежбавање читања.		лирске песме (строфа, стих, рима); – уочава основне елементе структуре књижевноуметничког дела: тема, мотив; радња, време и место радње; – разликује заплет и расплет као етапе драмске радње; – разликује појам песника и појам лирског субјекта; појам приповедача у односу на писца; – разликује облике казивања; – увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике; – одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевноуметничком тексту; – анализира узрочно-последичне односе у тексту и вреднује истакнуте идеје које текст нуди; – анализира поступке ликова у књижевноуметничком делу, служећи се аргументима из текста; – уочава хумор у књижевном делу;			
--	--	---	--	--	--

		– разликује хумористички и дитирамбски тон од елегичног тона; – илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима; – уважава националне вредности и негује културноисторијску баштину; – препоручи књижевно дело уз кратко образложење; упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст;			
ЈЕЗИК Граматика. Грађење речи. Атрибутска и предикатска функција именица и придева. Гласови, гласовне промене и алтернације. Подела речи на слоге. Придевске заменице. Грађење и значења глаголских облика. Реченица, комуникативна и предикатска реченица. Независне и зависне предикатске реченице. Исказивање реченичних	52	– повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима; – препозна делове речи у вези са њиховим грађењем; – разликује гласове српског језика по звучности и месту изговора; – разликује врсте гласовних промена у једноставним примерима и примењује књижевнојезичку норму; – одреди врсте и подврсте	Обрада, вежбање, утврђивање/обнављање, систематизација, провера - Индивидуални, фронтални, групни и рад упару -Монолошка, дијалогска, стваралачка и метода рада на тексту; метод решавања проблема и истраживачког рада ученика; метода рада са учеником	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за сарадњу, дигитална компетенција, решавање проблема.	-Усмено одговарање, -Разговор са учеником -Писане провере -Контролна вежба -Ангажовање ученика -Редовно праћење и бележење напредовања/формативно оцењивање -Тестирање (обавезно иницијално, нестандартизовани текстови, критеријумски текстови, пригодни текстови, ситуациони текстови)

чланова речју, синтагмом и зависном реченицом. Правопис. Ортоепија. Правилан изговор гласова, разликовање дугих и кратких акцената, интонација реченице.		заменица, као и њихов облик; – препознаје глаголска времена и употребљава их у складу са нормом; – разликује реченице по комуникативној функцији; – доследно примењује правописну норму; користи правопис (школско издање); разликује дуги и кратки акценат у изговореној речи;	идемонстрациона метода		-Полугодишњи и годишњи тестови
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА Основни облици усменог и писменог изражавања. Препричавање са истицањем карактеристика лика у књижевном тексту, филму, позоришној представи. Изборно препричавање: динамичне и статичне појаве у природи Препричавање с променом гледишта. Уочавање структуре приче грађене ретроспективно. Причање са коришћењем елемената композиционе форме. Уочавање карактеристика хронолошког и ретроспективног причања. Описивање спољашњег и	Правопис: 8 Усмено изражавањ е: 10 Писмено изражавањ е: 8 Изражајно читање: 4 Писмени задаци: 8	– употребљава различите облике усменог и писменог изражавања: препричавање различитих типова текстова, без сажимања и са сажимањем, причање (о догађајима и доживљајима) и описивање; – разликује и гради аугментативе и деминутиве; – саставља обавештење, вест и кратак извештај; – разуме основна значења књижевног и неуметничког текста; – проналази, повезује и тумачи експлицитно и	-Обрада, вежбање, утврђивање/обнављање, систематизација, провера - Индивидуални, фронтални, групни и рад упару -Монолошка, дијалoшка, стваралачка и метода радана тексту; методарешавања проблема и истраживачког рада ученика; метода рада са учеником и демонстрациона метода	Комуникативна компетенција, компетенција за учење, компетенција за сарадњу, естетичка компетенција, дигитална компетенција, решавањ е проблема.	-Писмени задатак -Домаћи задатак -Усмено одговарање, разговор са учеником -Тест -Контролна вежба -Ангажовање ученика -Редовно праћење и бележење напредовања/формативно оцењивање -Ученички радови, -Заједничко оцењивање ученика од стране наставника и ученика

унутрашњег простора. Описивање динамичких и статичких појава у природи Портретисање особа из непосредне околине на основу анализе књижевних портрета и портрета личности из научно-популарне литературе. Усмена и писмена вежбања. Ортоепске вежбе. Слушање звучних записа; казивање напамет научених лирских и епских текстова; снимање казивања и читања; анализа снимка и вредновање. Лексичке и семантичке вежбе. Некњижевне речи и туђице – њихова замена језичким стандардом. Синтаксичке и стилске вежбе. Сажимање текста уз појачање информативности. Стваралачко препричавање текста са променом гледишта. Причање о догађајима и доживљајима са коришћењем елемената композиционе форме. Хронолошко и ретроспективно причање. Портретисање из непосредне околине ученика. Извештавање, кратак писмени	Укупно: 38	имлицидно садржане информације у краћем, једноставнијем књижевном и неуметничком тексту; – драматизује одломак одабраног књижевноуметничког текста; – говори јасно, поштујући стандарднојезичку норму; изражајно чита обрађене књижевне текстове.			
---	------------------------------	--	--	--	--

извештај. Техника израде писменог састава. Писање службеног и приватног писма. Осам домаћих писмених задатака, читање и анализа задатака на часу. Четири школскап исмена задатка - подва у полугодишту.					
---	--	--	--	--	--

Образовни стандарди за крај ____6._ разреда:

Област \ Ниво образовних стандарда	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
КЊИЖЕВНОСТ	CJ.1.4.2; CJ. 1.4.3; CJ. 1.4.4; CJ.1.4.5;CJ.1.4.6; CJ.1.4.7; CJ. 1.4.8; CJ. 1.4.9;	CJ. 2.4.1; CJ. 2.4.2; CJ. 2.4.3; CJ. 2.4.4; CJ.2.4.5; CJ.2.4.6; CJ.2.4.7; CJ. 2.4.8; CJ. 2.4.9;	CJ. 3.4.2; CJ. 3.4.3; CJ. 3.4.4; CJ. 3.4.5; CJ. 3.4.6; CJ.3.4.7.
ЈЕЗИК	CJ.1.2.7; CJ.1.2.8; CJ. 1.3.2; CJ. 1.3.3; CJ. 1.3.4; CJ. 1.3.7; CJ.1.3.8; CJ. 1.3.9; CJ. 1.3.10;	CJ.2.2.5;CJ. 2.3.3; CJ. 2.3.6; CJ. 2.3.7; CJ. 2.3.8;	CJ. 3.2.5; CJ. 3.3.4; CJ. 3.3.5; CJ.3.3.6
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	CJ.1.1.6; CJ.1.2.2: CJ.1.2.3; CJ.1.2.4; CJ.1.2.5; CJ. 1.2.6; CJ. 1.2.7; CJ. 1.2.8;	CJ.2.2.1; CJ. 2.2.2; CJ.2.2.4; CJ.2.2.5;	CJ.3.2.1; CJ.3.2.5; CJ 3.4.3

Наставни предмет: енглески језик

Наставница: Марија Матић Грујић

Разред: шести

Циљ наставе	Циљ наставе и учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.				
Међупредметно повезивање (исход/садржаји)	српски језик и књижевност, географија, биологија, ЧОС, ликовна култура, техника и технологија, грађанско васпитање, физичко и здравствено васпитање, историја, физика, музичка култура, математика.				
Годишњи фонд часова	72		Недељни фонд часова	2	
НАСТАВНЕ ТЕМЕ	Оријен. број часова	Исходи за предмет на крају разреда	Начин реализације исхода/циљева (дидактичко-методичка решења)	Међупредметне компетенције	Начин праћења остварености циљева и постигнућа ученика
HELLO	4	- разумеју једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; - поздраве и отпоздраве, представе себе и другог користећи једноставнија језичка средства; - размене једноставније информације личне природе; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима;	Обрада, вежбање, утврђивање/обнављање, систематизација, провера Индивидуални, фронтални, групни и рад упару Монолошка, дијалогска, стваралачка и метода радана тексту; методарешавања проблема и истраживачког рада ученика; метода рада са	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА ВЕШТИНА САРАДЊЕ ДРУШТВУ ПРЕДУЗЕТНИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.

		- опишу радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; - разумеју једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност; - формулишу једноставније исказе који се односе на поседовање и припадност;	уџбеником и демонстрациона метода		
My life	8	- разумеју једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; - разумеју једноставније текстове у којима се описују способности и умећа; - размене појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; - разумеју једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагују на њих; - изразе допадање и недопадање уз једноставно образложење; - разумеју једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагују на њих; - изражавају мишљење,	Обрада, вежбање, утврђивање/обнављање, систематизација, провера Индивидуални, фронтални, групни и рад упару Монолошка, дијалогска, стваралачка и метода радана тексту; методарешавања проблема истраживачког рада ученика; метода рада са уџбеником и демонстрациона метода	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА ВЕШТИНА САРАДЊЕ ПРЕДУЗЕТНИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.

		слагање/неслагање и дају кратко образложење; - разумеју једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност; - формулишу једноставније исказе који се односе на поседовање и припадност; - питају и кажу шта неко има/нема и чије је нешто;			
Believe it or not	10	- разумеју једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости; - размене појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; - опишу у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; - опишу неки историјски догађај, историјску личност и сл.	Обрада, вежбање, утврђивање/обнављање, систематизација, провера Индивидуални, фронтални, групни и рад у пару Монолошка, дијалогска, стваралачка и метода радана тексту; методарешавања проблема истраживачког рада ученика; метода рада са уџбеником и демонстрациона метода	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА ВЕШТИНА САРАДЊЕ ПРЕДУЗЕТНИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.

A visit to a city	7	- разумеју једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - опишу и упореде жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; - разумеју и следе једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; - пруже једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; - разумеју једноставнија питања која се односе на оријентацију/положај предмета и бића у простору и правац кретања и одговоре на њих; - затраже и разумеју обавештења о оријентацији/положају предмета и бића у простору и правцу кретања; - опишу правац кретања и просторне односе једноставним, везаним исказима; - разумеју једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење; - упуте предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; - затраже и пруже додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности;	Обрада, вежбање, утврђивање/обнављање, систематизација, провера Индивидуални, фронтални, групни и рад у пару Монолошка, дијалогска, стваралачка и метода радана тексту; методарешавања проблема истраживачког рада ученика; метода рада са уџбеником и демонстрациона метода	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА ВЕШТИНА САРАДЊЕ ПРЕДУЗЕТНИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.

		- разумеју уобичајене молбе и захтеве и реагују на њих;			
The first written test	3	- опишу радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; - разумеју једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност; - формулишу једноставније исказе који се односе на поседовање и припадност; - разумеју једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагују на њих; - формулишу једноставније исказе који се односе на поседовање и припадност; - размене појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; - опишу у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; - разумеју једноставнија питања која се односе на оријентацију/положај предмета и бића у простору и правац кретања и одговоре на њих.	Индивидуални	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА ВЕШТИНА САРАДЊЕ ПРЕДУЗЕТНИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.

Science matters	9	- разумеју једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагују на њих; - размене једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; - саопште шта они или неко други планира, намерава, предвиђа; - честитају, захвале се и извине се користећи једноставнија језичка средства; - разумеју и следе једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; - пруже једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота.	Обрада, вежбање, утврђивање/обнављање, систематизација, провера Индивидуални, фронтални, групни и рад упару Монолошка, дијалогска, стваралачка и метода радана тексту; методарешавања проблема и истраживачког рада ученика; метода рада са уџбеником и демонстрациона метода	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА ВЕШТИНА САРАДЊЕ ПРЕДУЗЕТНИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.
Danger	11	- разумеју једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - опишу и упореде жива бића, предмете, места, појаве,	Обрада, вежбање, утврђивање/обнављање, систематизација, провера Индивидуални, фронтални, групни и рад упару Монолошка, дијалогска, стваралачка и метода радана тексту;	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА ВЕШТИНА САРАДЊЕ ПРЕДУЗЕТНИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите

		радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; - разумеју једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости; - размене појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости.	методарешавања проблема истраживачког рада ученика; метода рада са уџбеником и демонстрациона метода		технике формативног оцењивања.
Nowadays	9	- разумеју једноставније забране, правила понашања, своје и туђе обавезе и реагују на њих; - размене једноставније информације које се односе на забране и правила понашања у школи и на јавном месту, као и на своје и туђе обавезе; - саопште правила понашања, забране и листу својих и туђих обавеза користећи одговарајућа језичка средства; - разумеју једноставније изразе који се односе на количину и цену; - питају и саопште колико	Обрада, вежбање, утврђивање/обнављање, систематизација, провера Индивидуални, фронтални, групни и рад упару Монолошка, дијалозна, стваралачка и метода радана тексту; методарешавања проблема истраживачког рада ученика; метода рада са уџбеником и демонстрациона метода	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА ВЕШТИНА САРАДЊЕ ПРЕДУЗЕТНИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.

		нечега има/нема, користећи једноставнија језичка средства; - питају/кажу/израчунају колико нешто кошта; - разумеју једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - опишу и упореде жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства.			
The second written test	3	- разумеју једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих; - опишу и упореде жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; - разумеју једноставније забране, правила понашања, своје и туђе обавезе - разумеју једноставније изразе који се односе на количину и цену;	Индивидуални	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА ВЕШТИНА САРАДЊЕ ПРЕДУЗЕТНИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.

		- питају и саопште колико нечега има/нема, користећи једноставнија језичка средства.			
Feeling good	8	- разумеју уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осетима и осећањима и реагују на њих; - изразе жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима; - изразе допадање и недопадање уз једноставно образложење; - разумеју једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих; - изражавају мишљење, слагање/неслагање и дају кратко образложење; - разумеју једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење; - упуте предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; - затраже и пруже додатне	Обрада, вежбање, утврђивање/обнављање, систематизација, провера Индивидуални, фронтални, групни и рад упару Монолошка, дијалогска, стваралачка и метода радана тексту; методарешавања проблема и истраживачког рада ученика; метода рада са уџбеником и демонстрациона метода	КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА ВЕШТИНА САРАДЊЕ ПРЕДУЗЕТНИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА ЕСТЕТСКА КОМПЕТЕНЦИЈА	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.

		информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности.			
--	--	---	--	--	--

Образовни стандарди за крај 6. разреда:

Област \ Ниво образовних стандарда	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
HELLO	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1.	2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.15. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2.	
My life	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2.	2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3.	
Believe it or not	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2.	2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3.	
A visit to a city	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4.	2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17.	

		2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.5. 2.3.7. 2.3.8.	
The first written test	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.18. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4.	2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3. 2.3.5. 2.3.7. 2.3.8.	
Science matters	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2.	2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3.	
Danger	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2.	2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.3.	
Nowadays	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.3. 1.3.4.	2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.7. 2.3.8.	
The second written test	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.15. 1.1.16. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.3. 1.3.4.	2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.11. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.17. 2.1.18. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.22. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.2.4. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.7. 2.3.8.	

Feeling good	1.1.1. 1.1.2. 1.1.3. 1.1.4. 1.1.5. 1.1.6. 1.1.7. 1.1.8. 1.1.9. 1.1.10. 1.1.11. 1.1.12. 1.1.13. 1.1.14. 1.1.15. 1.1.17. 1.1.18. 1.1.19. 1.1.20. 1.1.21. 1.1.22. 1.1.23. 1.2.1. 1.2.2. 1.2.3. 1.2.4. 1.3.1. 1.3.2.	2.1.1. 2.1.2. 2.1.3. 2.1.4. 2.1.5. 2.1.6. 2.1.7. 2.1.8. 2.1.9. 2.1.10. 2.1.12. 2.1.13. 2.1.14. 2.1.15. 2.1.16. 2.1.17. 2.1.19. 2.1.20. 2.1.21. 2.1.23. 2.1.24. 2.1.25. 2.1.26. 2.2.1. 2.2.2. 2.2.3. 2.3.1. 2.3.2. 2.3.5. 2.3.6.	
--------------	---	--	--

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ – ИСТОРИЈА

Годишњи фонд часова - 72

ЦИЉ НАСТАВЕ ПРЕДМЕТА ИСТОРИЈА је културни развој и хуманистичко образовање ученика. Циљ наставе историје је и да допринесе разумевању историјског простора и времена, историјских процеса и токова, као и развијању националног и европског идентитета и духа толеранције код ученика.

ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	НАСТАВНА ТЕМА, кључни појмови, тип часа и садржаји			Начини и поступци остваривања програма
	обрада	остали типови	свега	
	2	1	3	
– приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена; – на понуђеним примерима, разликује легенде и митове од историјских чињеница, као и историјске од легендарних личности; – илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација; – разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини; – илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина средњег и раног новог века у савременом друштву;	1.ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ Кључни појмови: -средњи век, религије, феудално друштво, историјски извори, Велика сеоба народа, Хуни, Германи, Остроготи, Визиготи, Вандали, Франци, Англи, Саси, Викинзи, Авари, Словени, Бугари, Мађари, Западно римско царство, варварске државе, Атила Бич Божји. Садржаји: -Основне одлике средњег века и историјски извори за његово проучавање. -Велика сеоба народа и стварање нових држава у Европи			-коришћење различитих наставних метода (моноголошка, дијалогова, демонстративна, илустративна, аудио-визуелна, рад са текстом, истраживачка) -корелација са сродним предметима -употреба различитих видова дидактичког материјала (карте, шеме, илустрације, енциклопедије, ленте времена, одломци историјских извора) -припремање за час према специфичностима одељења -примена различитих облика рада (фронтални, индивидуални, рад у пару, групни) -употреба ИКТ-а

– користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе.		
МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	Компетенција за целоживотно учење; Вештине за живот у демократском друштву; Вештина комуникације; Дигитална компетенција; Рад с подацима и информацијама	
АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	Користе историјску карту да прикаже различите историјске промене. Кроз конкретне примера раздвајају легенде од историјских чињеница. Дискутују о примерима прожимања различитих цивилизација. Повезују примере утицаја догађаја из средњег века на савремено друштво. Користе ИКТ.	
АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	Припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, предаје, објашњава, тумачи непознате појмове, поставља питања, даје инструкције за рад, пише на табли, задаје домаћи задатак, процењује, оцењује, вреднује, дискутује.	
ОБЛАСТ ПОСТИГНУЋА – СТАНДАРДИ		
Основни ниво (историјско знање): ИС.1.1.1. Именује и разликује основне временске одреднице, ИС.1.1.2. Именује историјске периоде и зна редослед историјских периода, ИС.1.1.3. Зна поделу на праисторију и историју, ИС.1.1.7. Именује најважније појаве из националне историје;		
Основни ниво (истраживање и тумачење историје): ИС.1.2.1. Препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч, ИС.1.2.2. Препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику који говоре		

о истим историјским појавама, ИС.1.2.3. Препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике, ИС.1.2.8. Препознаје различита тумачења исте историјске појаве на једноставним примерима;

Средњи ниво (историјско знање):

ИС.2.1.5. Зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје;

Средњи ниво (истраживање и тумачење историје):

ИС.2.2.3. Уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора, ИС.2.2.4. Уме да одреди угао гледања на историјску појаву (победника или побеђеног) на основу поређења два историјска извора који говоре о истом историјском догађају или феномену;

Напредни ниво (историјско знање):

ИС.3.1.1. Уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији, веку и историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен), ИС.3.1.4. Разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне и опште историје, ИС.3.1.6. Уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања;

Напредни ниво (истраживање и тумачење историје):

ИС.3.2.2. Уме да анализира и процени релевантност историјског извора

ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	НАСТАВНА ТЕМА, кључни појмови, тип часа и садржаји			Начини и поступци остваривања програма
	обрада	остали типови	свега	
	11	9	20	

– образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима; – пореди историјске појаве; – наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у средњем и раном новом веку; – на основу датих примера, изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (на плану политике, економских прилика, друштвених и културних појава); – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена; – на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у средњем и раном новом веку; – идентификује разлике између типова државног уређења у периоду средњег и раног новог века; – изводи закључак о значају српске средњовековне државности и издваја најистакнутије владарске породице; – пореди положај и начин живота жена	2.ЕВРОПА, СРЕДОЗЕМЉЕ И СРПСКЕ ЗЕМЉЕ У РАНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ Кључни појмови: -Франачка држава, Меровинзи, Каролинзи, Ахен, Верденски уговор, каролиншка ренесанса, Хлодовех, Карло Мартел, Пипин Мали, Карло Велики, Источно римско царство (Византија), Константинопољ (Цариград), РOMEји, Јустинијанов кодекс, Комнини, Константин Велики, Теодосије, Јустинијан, Ираклије, хришћанство, папа, васељенски патријарх, јерес, покрштавање, велики раскол, ходочашћа, Св. Антоније, Св. Василије Велики, Св. Бенедикт, Арабијско полуострво, ислам, муслимани, хиџра, Куран, калиф, цихад, џамија, Алах, Мухамед, Харун ал Рашид, феуд, вазални односи, сениор, вазал, витезови, привреда, прапостојбина, Словени (Источни, Западни, Јужни), Балканско полуострво, склавиније, кнежевине (Паганија, Захумље, Травунија, Дукља, Рашка, Перун, Константин VII Порфирогенит, Рас, Властимировићи, Војислављевићи, Властимир, Часлав, Јован Владимир, Стефан Војислав, Вукан, Велика Моравска, глаголица, старословенски језик, ћирилица, Ћирило, Методије, Климент, Наум. Садржаји: -Франачка држава.	-коришћење различитих наставним метода (молошка, дијалoшка, демонстративна, илустративна, аудио-визуелна, рад са текстом, истраживачка) -корелација са сродним предметима -употреба различитих видова дидактичког материјала (карте, шеме, илустрације, енциклопедије, ленте времена, одломци историјских извора) -припремање за час према специфичностима одељења -примена различитих облика рада (фронтални, индивидуални, рад у пару, групни) -употреба ИКТ-а
--	---	--

и мушкараца, различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева, у средњем и раном новом веку; – разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку; – на понуђеним примерима, разликује легенде и митове од историјских чињеница, као и историјске од легендарних личности; – образлаже најважније последице научно-техничких открића у периоду средњег и раног новог века; – идентификује основне одлике и промене у начину производње у средњем и раном новом веку; – илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација; – разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини; – илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина средњег и раног новог века у савременом друштву; – користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања	-Источно римско царство – Византија. -Хришћанство у раном средњем веку. -Арабљани и ислам у раном средњем веку. -Прапостојбина Словена и досељавање Јужних Словена на Балканско полуострво. -Српске државе Рашка и Дукља од IX-XII века. -Покрштавање Срба и њихова писменост до XII века.	
---	--	--

заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе; – повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); – учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања.		
МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	Компетенција за целоживотно учење; Вештине за живот у демократском друштву; Вештина комуникације; Дигитална компетенција; Решавање проблема; Рад с подацима и информацијама	
АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	Користе историјску карту да прикаже различите историјске промене. Кроз конкретне примера раздвајају легенде од историјских чињеница. Дискутују о примерима прожимања различитих цивилизација. Повезују примере утицаја догађаја из средњег века на савремено друштво. Користе ИКТ. Објашњавају узроке и последице догађаја из средњег века. Повезују визуелне и текстуалне информације са одређеним историјским контекстом. Идентификују основне одлике и промене у начину производње у средњем и раном новом веку. Образлажу најважније последице научно-техничких открића у периоду средњег и раног новог века. Разликују основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку. Идентификују разлике између типова државног уређења у периоду средњег и раног новог века. Изводе закључак о значају српске средњовековне државности и издваја најистакнутије владарске породице	
АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	Припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, предаје, објашњава, тумачи непознате појмове, поставља питања, даје инструкције за рад, пише на табли, задаје домаћи задатак, процењује, оцењује, вреднује, дискутује.	
ОБЛАСТ ПОСТИГНУЋА – СТАНДАРДИ		

Основни ниво (историјско знање):

ИС.1.1.1. Именује и разликује основне временске одреднице, ИС.1.1.2. Именује историјске периоде и зна редослед историјских периода, ИС.1.1.3. Зна поделу на праисторију и историју, ИС.1.1.5. Уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости, ИС.1.1.7. Именује најважније појаве из националне историје, ИС.1.1.9. Зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје;

Основни ниво (истраживање и тумачење историје):

ИС.1.2.1. Препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч, ИС.1.2.2. Препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику који говоре о истим историјским појавама, ИС.1.2.3. Препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике, ИС.1.2.7. Зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче;

Средњи ниво (историјско знање):

ИС.2.1.1. Уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом, ИС.2.1.3. Препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје, ИС.2.1.4. Препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости, ИС.2.1.5. Зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје, ИС.2.1.6. Зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје;

Средњи ниво (истраживање и тумачење историје):

ИС.2.2.2. Уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора, ИС.2.2.3. Уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора;

Напредни ниво (историјско знање):

ИС.3.1.1. Уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији, веку и историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен), ИС.3.1.2. Уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту, ИС.3.1.4. Разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне и опште историје, ИС

3.1.5. Разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости, ИС.3.1.6. Уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања;

Напредни ниво (истраживање и тумачење историје):

ИС 3.2.1. Уме да изврши селекцију историјских извора, ИС.3.2.2. Уме да анализира и процени релевантност историјског извора, ИС.3.2.5. Уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графикона и закључује о појави).

ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	НАСТАВНА ТЕМА, кључни појмови, тип часа и садржаји			Начини и поступци остваривања програма
	обрада	остали типови	свега	
	16	13	29	
– образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима; – пореди историјске појаве; – наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у средњем и раном новом веку; – на основу датих примера, изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (на плану политике, економских прилика, друштвених и културних појава); – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту;	3. ЕВРОПА, СРЕДОЗЕМЉЕ И СРПСКЕ ЗЕМЉЕ У ПОЗНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ Кључни појмови: феудалне монархије (Француска, Енглеска, Свето римско царство немачког народа, Кијевска Русија), династије (Капет, Плантагенет, Хоенштауфен), Скупштина државних сталежа, Велика повеља слобода, парламент, Филип IV Лепи, Ричард Лавље Срце, Јован Без Земље, Фридрих I Барбароса, Јарослав Мудри, крсташки ратови, Света земља, крсташке државе, Саладин, Филип II Август, Луј IX Свети, замак, еснафи, гилде, универзитети, романика, готика, Роџер Бејкон, Јохан Гутенберг, Немањићи, Стефан Немања, задужбине (Ђурђеви Ступови,			-коришћење различитих наставних метода (молошка, дијалогска, демонстративна, илустративна, аудио-визуелна, рад са текстом, истраживачка) -корелација са сродним предметима -употреба различитих видова дидактичког материјала (карте, шеме, илустрације, енциклопедије, ленте времена, одломци историјских извора) -припремање за час према специфичностима одељења -примена различитих облика рада (фронтални, индивидуални, рад у пару, групни) -употреба ИКТ-а

– приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена; – на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у средњем и раном новом веку; – идентификује разлике између типова државног уређења у периоду средњег и раног новог века; – изводи закључак о значају српске средњовековне државности и издваја најистакнутије владарске породице; – пореди положај и начин живота жена и мушкараца, различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева, у средњем и раном новом веку; – разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку; – на понуђеним примерима, разликује легенде и митове од историјских чињеница, као и историјске од легендарних личности; – образлаже најважније последице научно-техничких открића у периоду средњег и раног новог века; – идентификује основне одлике и	Студеница, Хиландар, Жича), аутокефалност, архиепископија, Стефан Првовенчани, Свети Сава, Радослав, Владислав, Саси, Сопотани, Манастир Светог Ахилија, Милешева, Грачаница, Бањска, Богородица Љевишка, Градац, сабор у Дежеву, Урош I, Јелена Анжујска, Драгутин, Милутин, Симонида, Дечани, Стефан Дечански, Манастир Светих Арханђела, битка код Велбужда, патријаршија, цар Душан, Душанов законик, државни сабор у Скопљу, обласни господари, Македонија, Турци Османлије, Маричка битка, цар Урош Нејаки, Вукашин Мрњавчевић, Угљеша Мрњавчевић, Марко Мрњавчевић, Моравска Србија, кнез Лазар, Раваница, Лазарица, кнегиња Милица, Љубостиња, Косовска битка, косовска легенда, Милош Обилић, султан Мурат, Вук Бранковић, битка на Ровинама, битка код Никопоља, битка код Ангоре, Српска деспотовина, деспот Стефан Лазаревић, Манасија, Закон о рудницима, Бајазит, Ђурађ Бранковић, градња Смедерева, Проклета Јерина, Мехмед Освајач, Црква босанска, Котроманићи, бан Кулин, Твртко I Котроманић, Дубровачка република, двострука круна, трговина, Херцеговина, Стефан Вукчић, Косача, Црна Гора, Октоих, Лазар Бранковић, Стефан Томаш, Стефан Томашевић, Ђурађ Црнојевић, Балшићи, себри. Мирослављево јеванђеље, Законоправило, рашки стил, српско-византиски стил, моравски стил, фреске, Успење Богородице, Бели Анђео, Јефимија, Похвала кнезу Лазару	
---	---	--

промене у начину производње у средњем и раном новом веку; – илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација; – разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини; – илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина средњег и раног новог века у савременом друштву; – користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе; – повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); – учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања.	Садржаји: -Европске монархије позног средњег века. -Крсташки ратови. -Држава и друштво средњовековне Европе. -Опште одлике средњовековне културе. -Држава Немањића од друге половине XII до средине XIII века. -Држава Немањића од средине XIII до почетка XIV века. -Држава Немањића до средине XIV века. -Крај Српског царства и обласни господари. -Долазак Турака Османлија на Балканско полуострво и Моравска Србија. -Српска деспотовина. -Босна и Дубровник у позном средњем веку. -Пад српских земаља под османску власт. -Свакодневни живот Срба у средњем веку. -Српска средњовековна култура.	
МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	Компетенција за целоживотно учење; Вештине за живот у демократском друштву; Вештина комуникације; Дигитална компетенција; Решавање проблема; Рад с подацима и информацијама	

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	Користе историјску карту да прикаже различите историјске промене. Кроз конкретне примера раздвајају легенде од историјских чињеница. Дискутују о примерима прожимања различитих цивилизација. Повезују примере утицаја догађаја из средњег века на савремено друштво. Користе ИКТ. Објашњавају узроке и последице догађаја из средњег века. Повезују визуелне и текстуалне информације са одређеним историјским контекстом. Идентификују основне одлике и промене у начину производње у средњем и раном новом веку. Образлажу најважније последице научно-техничких открића у периоду средњег и раног новог века. Разликују основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку. Идентификују разлике између типова државног уређења у периоду средњег и раног новог века. Изводе закључак о значају српске средњовековне државности и издваја најистакнутије владарске породице
АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	Припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, предаје, објашњава, тумачи непознате појмове, поставља питања, даје инструкције за рад, пише на табли, задаје домаћи задатак, процењује, оцењује, вреднује, дискутује.
ОБЛАСТ ПОСТИГНУЋА – СТАНДАРДИ	
Основни ниво (историјско знање): ИС.1.1.1. Именује и разликује основне временске одреднице, ИС.1.1.2. Именује историјске периоде и зна редослед историјских периода, ИС.1.1.3. Зна поделу на праисторију и историју, ИС 1.1.5. Уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости, ИС.1.1.7. Именује најважније појаве из националне историје, ИС 1.1.9. Зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје; Основни ниво (истраживање и тумачење историје): ИС.1.2.1. Препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч, ИС.1.2.2. Препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику који говоре о истим историјским појавама, ИС.1.2.3. Препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике, ИС 1.2.7. Зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче; Средњи ниво (историјско знање):	

ИС 2.1.1. Уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом, ИС 2.1.3. Препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје, ИС 2.1.4. Препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости, ИС.2.1.5. Зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје, ИС 2.1.6. Зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје;

Средњи ниво (истраживање и тумачење историје):

ИС 2.2.2. Уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора, ИС.2.2.3. Уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора;

Напредни ниво (историјско знање):

ИС.3.1.1. Уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији, веку и историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен), ИС 3.1.2. Уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту, ИС.3.1.4. Разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне и опште историје, ИС 3.1.5. Разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости, ИС.3.1.6. Уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања;

Напредни ниво (истраживање и тумачење историје):

ИС 3.2.1. Уме да изврши селекцију историјских извора, ИС.3.2.2. Уме да анализира и процени релевантност историјског извора, ИС.3.2.5. Уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графика и закључује о појави).

ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	НАСТАВНА ТЕМА, кључни појмови, тип часа и садржаји			Начини и поступци остваривања програма
	обрада	остали типови	свега	

	11	9	20	
– образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима; – пореди историјске појаве; – наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у средњем и раном новом веку; – на основу датих примера, изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (на плану политике, економских прилика, друштвених и културних појава); – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена; – на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у средњем и раном новом веку; – идентификује разлике између типова државног уређења у периоду средњег и раног новог века; – изводи закључак о значају српске средњовековне државности и издваја најистакнутије владарске породице;	4.ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКЕ ЗЕМЉЕ У РАНОМ НОВОМ ВЕКУ Кључни појмови: нови век, Стари свет, Нови свет, грађанство, преиндустријско доба, научна открића, мануфактура, Никола Коперник, Ђордано Бруно, Галилео Галилеј, Јохан Гутенберг, велика географска открића, поморски пут до Индије, откриће Америке, Рт Добре наде, Индијанци (Маје, Инке, Астеци), колоније, Бартоломео Дијаз, Васко да Гама, Кристифор Колумбо, Америго Веспучи, Фернандо Магелан, хуманизам, ренесанса, италијански градови (Фиренца, Венеција, Милано, Ђенова), мецене, уметност, политичка мисао, Данте Алигијери, Виљем Шекспир, Николо Макијавели, Леонардо да Винчи, Микеланђело, католичка црква, реформација, противреформација, протестантизам, исусовци (језуити), Тридесетогодишњи рат, Мартин Лутер, Игњасио де Лојола, апсолутизам, просвећени апсолутизам, Хабзбурзи, Бурбони, Карло V, Филип II, Луј XIV, беглербеглуци, пашалуци, нахије, аскер, раја, спахилук, ислам, Осман I, Мехмед II Освајач, Селим I, Сулејман Величанствени, исламизација, данак у крви, власи, Пећка патријаршија, Мехмед-паша Соколовић, Макарије Соколовић, Дуги рат, Кандијски рат, Велики бечки рат, хајдуци, харамбаше, јатаци, ускоци, Млетачка република,	-коришћење различитих наставних метода (монолошка, дијалогска, демонстративна, илустративна, аудио-визуелна, рад са текстом, истраживачка) -корелација са сродним предметима -употреба различитих видова дидактичког материјала (карте, шеме, илустрације, енциклопедије, ленте времена, одломци историјских извора) -припремање за час према специфичностима одељења -примена различитих облика рада (фронтални, индивидуални, рад у пару, групни) -употреба ИКТ-а		

– пореди положај и начин живота жена и мушкараца, различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева, у средњем и раном новом веку; – разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку; – на понуђеним примерима, разликује легенде и митове од историјских чињеница, као и историјске од легендарних личности; – образлаже најважније последице научно-техничких открића у периоду средњег и раног новог века; – идентификује основне одлике и промене у начину производње у средњем и раном новом веку; – илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација; – разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини; – илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина средњег и раног новог века у савременом друштву; – користећи ИКТ, самостално или у	Карловачки мир, Бајо Пивљанин, Дели Марко, Старина Новак, Стари Вујадин, Стојан Јанковић, Илија Смиљанић, Сењанин Тадија, Иво Сенковић, сеобе Срба, привилегије, Карловачка митрополија, Војна крајина, крајишници, Српски статuti, Арсеније III Црнојевић, Леополд I, Арсеније IV Јовановић Шакабента, Фердинанд II, Далмација, Бока которска, унијаћење, Марин Држић, Мавро Орбин, Руђер Бошковић. Садржаји: -Основна обележја новог века и историсјки извори за његово проучавање. -Преиндустријско доба. -Велика географска открића. -Хуманизам и ренесанса. -Реформација и противреформација. -Апсолутистичке монархије. -Османско царство на врхунцу моћи. -Живот Срба под османском влашћу и обнова Пећке патријаршије. -Отпор османској власти и учешће Срба у ратовима Хабзбуршке монархије и Млетачке републике против Османског царства. -Сеобе Срба и живот у Хабзбуршком царству. -Дубровник и Срби под влашћу Млетачке републике.	
---	--	--

групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе; – повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); – учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања.		
МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	Компетенција за целоживотно учење; Вештине за живот у демократском друштву; Вештина комуникације; Дигитална компетенција; Решавање проблема; Рад с подацима и информацијама	
АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	Користе историјску карту да прикаже различите историјске промене. Кроз конкретне примера раздвајају легенде од историјских чињеница. Дискутују о примерима прожимања различитих цивилизација. наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у средњем и раном новом веку. Користе ИКТ. Повезују визуелне и текстуалне информације са одређеним историјским контекстом. Идентификују основне одлике и промене у начину производње у средњем и раном новом веку. Образлажу најважније последице научно-техничких открића у периоду средњег и раног новог века. Разликују основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку. Идентификују разлике између типова државног уређења у периоду средњег и раног новог века.	
АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	Припрема час, одабира литературу, препоручује литературу, одабира и користи наставна средства, предаје, објашњава, тумачи непознате појмове, поставља питања, даје инструкције за рад, пише на табли, задаје домаћи задатак, процењује, оцењује, вреднује, дискутује.	

ОБЛАСТ ПОСТИГНУЋА – СТАНДАРДИ	

Основни ниво (историјско знање):

ИС.1.1.1. Именује и разликује основне временске одреднице, ИС.1.1.2. Именује историјске периоде и зна редослед историјских периода, ИС.1.1.3. Зна поделу на праисторију и историју, ИС 1.1.5. Уме да одреди којем историјском периоду припадају важне године из прошлости, ИС 1.1.6. Препознаје значење основних појмова из историје цивилизације, ИС.1.1.7. Именује најважније појаве из националне историје, ИС 1.1.9. Зна на којем простору су се одиграле најважније појаве и догађаји из националне и опште историје, ИС 1.1.10. Уме да наведе узроке и последице најважнијих појава из прошлости.

Основни ниво (истраживање и тумачење историје):

ИС.1.2.1. Препознаје на основу карактеристичних историјских извора (текстуалних, сликовних, материјалних) о којој историјској појави, догађају и личности је реч, ИС.1.2.2. Препознаје разлику између текстуалног историјског извора и других текстова познатих ученику који говоре о истим историјским појавама, ИС.1.2.3. Препознаје једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми слике, ИС 1.2.7. Зна да исте историјске појаве могу различито да се тумаче;

Средњи ниво (историјско знање):

ИС 2.1.1. Уме да повеже личност и историјски феномен са одговарајућом временском одредницом и историјским периодом, ИС 2.1.3. Препознаје да постоји повезаност регионалне и светске историје, ИС 2.1.4. Препознаје да постоји повезаност појава из прошлости са појавама из садашњости, ИС.2.1.5. Зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје, ИС 2.1.6. Зна и разуме узроке и последице важних историјских прекретница из опште историје;

Средњи ниво (истраживање и тумачење историје):

ИС 2.2.2. Уме да закључи о којем историјском феномену је реч на основу карактеристичних сликовних историјских извора, ИС.2.2.3. Уме да одреди из које епохе или са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, али су у њему наведене експлицитне информације о особинама епохе или географског простора;

Напредни ниво (историјско знање):

ИС.3.1.1. Уме да примени знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији, веку и историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен), ИС 3.1.2. Уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту, ИС.3.1.4. Разуме на који начин су повезане појаве из националне, регионалне и опште историје, ИС 3.1.5. Разуме како су повезане појаве из прошлости и садашњости, ИС.3.1.6. Уме да закључи зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања;

Напредни ниво (истраживање и тумачење историје):

ИС 3.2.1. Уме да изврши селекцију историјских извора, ИС.3.2.2. Уме да анализира и процени релевантност историјског извора, ИС.3.2.3. Уме да анализира и процени ближе хронолошко порекло извора, ИС 3.2.4. Уме да одреди на основу анализе историјског извора контекст у којем је настао извор и контекст о којем говори извор (идеолошки, културолошки, социјални, политички, географски контекст извора), ИС.3.2.5. Уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графика и закључује о појави).

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ				
Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање				
Шта пратимо		Поступак	Инструменти оцењивања	Време
Степен остварености циљева, исхода и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа у току савладавања програма предмета	Развијање основних знања и њихово коришћење у развоју вештина историјског мишљења и изградњи ставова и вредности. Повезивање оног што ученик учи са оним што зна и са ситуацијама из живота. Повезивање оног што ученик учи са оним што је учио из историје или из других предмета. Вештину самосталног прикупљања и анализирања података и информација, постављање релевантних питања себи и другима и развијање плана решавања задатог	Обогаћивање наставних садржаја причом „богатом“ информацијама како би историјски догађаји, појаве и процеси били предочени јасно, детаљно, живо и динамично. Постављање адекватних питања ученицима и подстицање ученика да постављају релевантна питања користећи разне изворе информација. Добро осмишљеним питањима подстицати ученике на развијање критичке историјске свести (фокусирање пажње на неки садржај или аспект, подстицање поређења, трагање за појашњењем). Подстицање ученике како би створили што јаснију слику о томе „како је уистину било“ али и зашто се нешто десило и какве су последице тих догађаја. Коришћење у настави различитих историјских текстова, карата и других историјских података	Сумативно оцењивање: -Иницијални тест -Полугодишњи тест -Годишњи тест -Тестови знања -Усмено испитивање Формативно оцењивање: -вредновање активности на часу -вредновање активности у тимском раду -учешће на такмичењима -вршњачко оцењивање -петнаестоминутне провере -израда презентација, паное, семинарских радова, реферата, самостална реализација наставних садржаја	На крају сваког класификационог периода Свакодневно бележење током године

	проблема. Предлагање нових решења, смишљање нових примера и повезивање садржаја у нове целине. Смишљање аргумената, поређење важности појединих чињеница и података. Дискусија, размена мишљења, уважавање аргумената саговорника, сарадња са наставником и другим ученицима.	(документи, играни видео и дигитални материјали, музејски експонати, илустрације) како би ученици у своме уму „оживели“ догађаје из прошлости. Коришћење историјских карата како би ученици на очигледан и сликовит начин доживели простор на коме се неки догађај одвијао. Развијати код ученика језичку и говорну културу (вештину беседништва) јер историјски садржаји оплемењују њихов језички фонд. Примена мултиперспективности у настави у одређеним темама са којима постоји блискост у сродним предметима. Оспособљавање ученика за ефикасно коришћење ИКТ (употреба интернета, прављење презентација, коришћење дигиталних аудио-визуелних материјала и израда реферата).		
Ангажовање ученика у настави	Одговоран однос према раду и постављеним задацима, исказано интересовање и мотивацију за	Вођење евиденције од стране наставника о: броју јављања на часовима; броју успешности у групном раду, раду у пару; пружању помоћи другим ученицима у току рада; израда	-вредновање активности на часу -редовност у изради домаћих задатака -вредновање активности у тимском раду -учешће на такмичењима -вршњачко оцењивање	Пресек стања на класификационим периодима

	учење и напредовање. активно учествовање у настави, сарадњу са наставником и другим ученицима.	паноа, презентација, реферата, учешћа на такмичењима	-петнаестоминутне провере -израда презентација, паноа, семинарских радова, реферата, самостална реализација наставних садржаја	
--	---	---	---	--

Наставни предмет: Географија

Циљ наставе	Циљ учења Географије је да ученик појмовно и структурно овлада природно-географским, демографским, насеобинским, политичко-географским, економско-географским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма.				
Међупредметно повезивање (исход/садржаји)	Природа и друштво Математика Техника и технологија Историја Биологија Информатика и рачунарство Ликовна култура Музичка култура				
Годишњи фонд часова	72		Недељни фонд часова	2	
НАСТАВНЕ ТЕМЕ	Оријен. број часова	Исходи за предмет на крају разреда	Начин реализације исхода/циљева (дидактичко-методичка решења)	Међупредметне компетенције	Начин праћења остварености циљева и постигнућа ученика
ДРУШТВО И ГЕОГРАФИЈА		– успоставља везе између физичко-географских и друштвено-географских објеката, појава и процеса;	-посматрање -разговор -белешке -праћење ангажовања ученика -продукти ученичких активности	Компетенција за учење, комуникацију, одговоран однос према околини	-усмена провера постигнућа

ГЕОГРАФСКА КАРТА		- успоставља везе између физичко-географских и друштвено-географских објеката, појава и процеса; – одређује математичко географски положај на Земљи; – анализира, чита и тумачи општегеографске и тематске карте; – оријентише се у простору користећи компас, географску карту и сателитске навигационе системе;	- посматрање - разговор - демонстрација - кооперативни рад - белешке - писмени материјални извори - слике - интернет - праћење ангажовања ученика - продукти ученичких активности	Компетенција за учење, комуникација, решавање проблема, рад са подацима и информацијама, сарадња и дигитална компетенција	- усмена провера постигнућа - радови ученика - писмена провера
СТАНОВНИШТВО		– доводи у везу размештај светског становништва са природним карактеристикама простора; – анализира компоненте популационе динамике и њихов утицај на формирање укупних демографских потенцијала на примерима Србије, Европе и света; – анализира различита обележја светског становништва и развија свест о солидарности између припадника различитих социјалних, етничких и културних група;	- посматрање - разговор - демонстрација - кооперативни рад - белешке - писмени материјални извори - слике - графички радови - филмови - интернет - праћење ангажовања ученика - продукти ученичких активности	Компетенција за учење, комуникација, одговорно учешће у демократском друштву, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња и дигитална компетенција	- усмена провера постигнућа - радови ученика - писмена провера
НАСЕЉА		– анализира географски положај насеља; – објашњава континуиране процесе у развоју насеља и даје примере у Србији, Европи и свету; – доводи у везу типове насеља и урбане и руралне процесе са структуром становништва, миграцијама, економским и глобалним појавама	- белешке - писмени материјални извори - слике - филмови - интернет - праћење ангажовања ученика	Компетенција за учење, комуникација, решавање проблема, одговорно учешће у демократском друштву, сарадња и дигитална компетенција	- усмена провера постигнућа - радови ученика - писмена провера

		и процесима;	-продукти ученичких активности		
ПРИВРЕДА		– уз помоћ географске карте анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности; – доводи у везу размештај привредних објеката и квалитет животне средине; – вреднује алтернативе за одрживи развој у својој локалној средини, Србији, Европи и свету;	-посматрање -разговор -демонстрација -кооперативни рад -белешке -писмени материјални извори -слике -филмови -графички радови -интернет -праћење ангажовања ученика -продукти ученичких активности	Компетенција за учење, комуникација, решавање проблема, одговорно учешће у демократском друштву, одговоран однос према околини, одговоран однос према здрављу, сарадња и дигитална компетенција	-усмена провера постигнућа -радови ученика -писмена провера
ДРЖАВА И ИНТЕГРАЦИОНИ ПРОЦЕСИ		– објасни политичко-географску структуру државе; – представи процесе који су довели до формирања савремене политичко-географске карте света; – објасни како се издвајају географске	-посматрање -разговор -демонстрација -кооперативни рад -белешке -писмени материјални извори -слике -филмови -интернет -праћење ангажовања ученика -продукти ученичких активности	Компетенција за учење, комуникација, одговорно учешће у демократском друштву, решавање проблема, сарадња и дигитална компетенција	-усмена провера постигнућа -радови ученика -писмена провера
ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ		– објасни како се издвајају географске регије; – илуструје уз помоћ карте најважније географске објекте, појаве и	-посматрање -разговор -демонстрација -кооперативни рад	Компетенција за учење, комуникација, одговоран однос према здрављу, одговоран однос према околини, решавање проблема, сарадња и дигитална	-усмена провера постигнућа

		процесе на простору Европе.	-белешке -писмени материјални извори -слике -графички радови -филмови -интернет -праћење ангажовања ученика -продукти ученичких активности	компетенција	-радови ученика -писмена провера
--	--	-----------------------------	---	--------------	-------------------------------------

Образовни стандарди за крај шестог разреда:

Област \ Ниво образовних стандарда	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
ДРУШТВО И ГЕОГРАФИЈА			
ГЕОГРАФСКА КАРТА	ГЕ.1.1.1. ГЕ.1.1.2. ГЕ.1.1.3.	ГЕ.2.1.1. ГЕ.2.1.2. ГЕ.2.1.3. ГЕ.2.1.4.	ГЕ.3.1.1.
СТАНОВНИШТВО	ГЕ.1.3.1.	ГЕ.2.3.1.	ГЕ.3.3.1.

НАСЕЉА	ГЕ.1.3.1.	ГЕ.2.3.1.	ГЕ.3.3.1.
ПРИВРЕДА	ГЕ.1.3.2.		ГЕ.3.3.2.
ДРЖАВА И ИНТЕГРАЦИОНИ ПРОЦЕСИ		ГЕ.2.3.2.	
ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ	ГЕ.1.4.1. ГЕ.1.4.2.	ГЕ.2.4.1. ГЕ.2.4.2.	ГЕ.3.4.1. ГЕ.3.4.2. ГЕ.3.4.3.

Наставни предмет: Биологија

Наставница: Зорица Табић

Разред: шести

Циљ наставе	Циљ учења Биологије је да ученик, изучавањем биолошких процеса и живих бића у интеракцији са животном средином, развије одговоран однос према себи и природи и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем.				
Међупредметно повезивање (исход/садржаји)	Природа и друштво, чувари природе, физика, географија, математика, техника и технологија, информатика и рачунарство, ликовна култура				
Годишњи фонд часова	72		Недељни фонд часова	2	
НАСТАВНЕ ТЕМЕ	Оријен. број часова	Исходи за предмет на крају разреда	Начин реализације исхода/циљева (дидактичко-методичка решења)	Међупредметне компетенције	Начин праћења остварености циљева и постигнућа ученика
Јединство грађе и функције као основ живота	36	- упореди грађу животиња, биљака и бактерија на нивоу ћелија и нивоу организма; - повеже грађу и животне процесе на нивоу ћелије и нивоу организма; - одреди положај органа човека и њихову улогу; - цртежом или моделом прикаже основне елементе грађе ћелије једноћелијских и вишећелијских организама; - користи лабораторијски прибор и школски микроскоп за израду и посматрање готових и	- коришћење различитих наставних метода (дијалогска, демонстративна, илустративна, аудио-визуелна, рад са текстом, истраживачка) - корелација са сродним предметима - употреба различитих видова дидактичког материјала (шеме, илустрације,	Дигитална компетенција, Естетичка компетенција, Компетенција за целоживотно учење, Комуникација, Сарадња, Решавање проблема, Одговоран однос према здрављу, Рад са подацима и информацијама	- усмене провере - писмена провера (тест, контролна вежба) - јављање на часу - израда пројекта (презентација, пано, семинарски рад, реферат) - домаћи задаци - самостална реализација наставних

		самостално израђених препарата; -хумано поступа према организмима које истражује; -користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата. -табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; -разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може да примени.	енциклопедије, природни материјал) -припремање за час према специфичностима одељења -примена различитих облика рада (фронтални, индивидуални, рад у пару, групни) -употреба ИКТ-а		садржаја -иницијални тест -полугодишњи и годишњи тест
Живот у екосистему	16	-направи разлику између животне средине, станишта, популације, екосистема и еколошке нише; -размотри односе међу члановима једне популације, као и односе између различитих популација на конкретним примерима; -илуструје примерима међусобни утицај живих бића и узајамни однос са животном средином; -истражи утицај средине на испољавање особина, поштујући принципе научног метода; -користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата.		Дигитална компетенција, Естетичка компетенција, Компетенција за целоживотно учење, Комуникација, Сарадња, Решавање проблема, Одговоран однос према здрављу, Рад са подацима и информацијама, Одговоран однос према околини, Одговорно учешће у демократском друштву	-усмене провере -писмена провера (тест, контролна вежба) -јављање на часу -израда пројекта (презентација, пано, семинарски рад, реферат) -домаћи задаци -самостална реализација наставних садржаја -иницијални тест -полугодишњи и

Наслеђивање и еволуција	6	-истражи утицај средине на испољавање особина, поштујући принципе научног метода; -идентификује примере природне и вештачке селекције у окружењу и у задатом текст -повеже еволутивне промене са наследном варијабилношћу и природном селекцијом; -користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата. -табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; -разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може да примени.	-коришћење различитих наставних метода (дијалогска, демонстративна, илустративна, аудио-визуелна, рад са текстом, истраживачка) -корелација са сродним предметима -употреба различитих видова дидактичког материјала (шеме, илустрације, енциклопедије, природни материјал) -припремање за час према специфичностима одељења -примена различитих облика рада (фронтални, индивидуални, рад у пару, групни) -употреба ИКТ-а	Дигитална компетенција, Естетичка компетенција, Компетенција за целоживотно учење, Комуникација, Сарадња, Решавање проблема, Одговоран однос према здрављу, Рад са подацима и информацијама, Одговоран однос према околини, Одговорно учешће у демократском друштву
Порекло и разноврсност живота	6	-групише организме према особинама које указују на заједничко порекло живота на Земљи; -одреди положај непознате врсте на „дрвету живота”, на основу познавања општих карактеристика једноћелијских и вишећелијских организама; -користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата. -табеларно и графички представи	-припремање за час према специфичностима одељења -примена различитих облика рада (фронтални, индивидуални, рад у пару, групни) -употреба ИКТ-а	Дигитална компетенција, Естетичка компетенција, Компетенција за целоживотно учење, Комуникација, Сарадња, Решавање проблема, Одговоран однос према здрављу, Рад са подацима и информацијама, Одговоран однос према околини,

		прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; -разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може да примени.		Одговорно учешће у демократском друштву
Човек и здравље	8	-прикупи податке о радовима научника који су допринели изучавању људског здравља и изнесе свој став о значају њихових истраживања; -одржава личну хигијену и хигијену животног простора у циљу спречавања инфекција; -доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци; -збрине површинске озледе коже, укаже прву помоћ у случају убода инсеката, сунчанице и топлотног удара и затражи лекарску помоћ кад процени да је потребна; -повеже узроке нарушавања животне средине са последицама по животну средину и људско здравље и делује личним примером у циљу заштите животне средине; -користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата. -табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе	-коришћење различитих наставних метода (дијалогска, демонстративна, илустративна, аудио-визуелна, рад са текстом, истраживачка) -корелација са сродним предметима -употреба различитих видова дидактичког материјала (шеме, илустрације, енциклопедије, природни материјал) -припремање за час према специфичностима одељења -примена различитих облика рада (фронтални, индивидуални, рад у пару, групни) -употреба ИКТ-а	Дигитална компетенција, Естетичка компетенција, Компетенција за целоживотно учење, Комуникација, Сарадња, Решавање проблема, Одговоран однос према здрављу, Рад са подацима и информацијама, Одговоран однос према околини, Одговорно учешће у демократском друштву, Предузимљивост и оријентација ка предузетништву

		одговарајуће закључке; -разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може да примени.		
--	--	---	--	--

Образовни стандарди за крај ____ 6._ разреда:

Ниво образовних стандарда Област	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
Јединство грађе и функције као основ живота	БИ.1.2.1. зна да су најмањи организми саграђени од једне ћелије у којој се одвијају сви карактеристични животни процеси и зна основне карактеристике грађе такве ћелије БИ.1.2.2. зна да је ћелија најмања јединица грађе свих вишећелијских организама у чијим одељцима се одвијају разноврсни процеси, и зна основне карактеристике грађе тих ћелија БИ.1.2.3. зна основне карактеристике грађе биљака, животиња и човека и основне функције које се обављају на нивоу организма БИ.1.2.4. познаје основну организацију органа у којима се одвијају различити животни процеси БИ.1.2.5. разуме да је за живот неопходна енергија коју организми обезбеђују исхраном БИ.1.2.6. разуме да су поједини процеси заједнички за сва жива бића (дисање, надражљивост, покретљивост, растење, развиће, размножавање) БИ.1.2.7. зна да организми функционишу као независне целине у сталној интеракцији са околином	БИ.2.2.1. разуме да постоје одређене разлике у грађи ћелија у зависности од функције коју обављају у вишећелијским организмима (разлике између биљне и животињске ћелије, између коштане и мишићне ћелије и сл.) БИ.2.2.2. зна и упоређује сличности и разлике између нивоа организације јединке: зна да се ћелије које врше исту функцију групишу и образују ткива, ткива са истом функцијом органе, а органи са истом функцијом системе органа БИ.2.2.3. зна карактеристике и основне функције спољашње грађе биљака, животиња и човека БИ.2.2.4. разуме да је за живот неопходна енергија која се производи, складишти и одаје у специфичним процесима у	БИ.3.2.1. зна карактеристике и основне функције унутрашње грађе биљака, животиња и човека БИ.3.2.2. разуме морфолошку повезаност појединих нивоа организације и њихову међусобну функционалну условљеност БИ.3.2.3. разуме узроке развоја и усложњавања грађе и функције током еволуције БИ.3.2.4. разуме да је у остваривању карактеристичног понашања неопходна функционална интеграција више система органа и разуме значај такве интеграције понашања за преживљавање БИ.3.2.5. разуме

		ћелији и да се то назива метаболизам БИ.2.2.5. разуме да биљне ћелије, захваљујући специфичној грађи, могу да везују енергију и стварају (синтетишу) сложене (хранљиве) материје БИ.2.2.6. разуме да и у биљној и у животињској ћелији сложене материје могу да се разграђују, при чему се ослобађа енергија у процесу који се назива дисање БИ.2.2.7. познаје термин хомеостаза и зна да објасни шта он значи БИ.2.2.8. зна да је неопходна координација функција у вишећелијским организмима и зна који органски системи омогућују ову интеграцију БИ.2.2.9. зна да нервни и ендокрини системи имају улогу у одржавању хомеостазе	сличности и разлике у интеграцији грађе и функције јединке током животног циклуса БИ.3.2.6. зна и разуме главне морфолошке и функционалне карактеристике органа који информишу организам о стању у околини и њихову улогу у одржавању унутрашње равнотеже (улога нервног система) БИ.3.2.7. зна и разуме главне морфолошке и функционалне карактеристике органа који реагују на промене у околини и карактеристике органа који враћају организам у равнотежу онда када је из ње избачен (стресно стање - улога ендокриног система) БИ.3.2.8. зна и разуме које су последице стресног стања за организам
--	--	---	---

Живот у екосистему	БИ.1.4.1. препознаје основне еколошке појмове (животна средина, станиште - биотоп, животна заједница - биоценоза, популација, еколошка ниша, екосистем, биом, биосфера) и зна најопштије чињенице о њима БИ.1.4.2. препознаје утицаје појединих абиотичких и биотичких фактора на организме и популације БИ.1.4.3. уме на задатом примеру да одреди материјалне и енергетске токове у екосистему, чланове ланаца исхране и правце кружења најважнијих супстанци (воде, угљеника, азота) БИ.1.4.4. препознаје животне услове који владају у карактеристичним екосистемима Србије и најважније представнике врста које их насељавају БИ.1.4.5. препознаје основне последице развоја човечанства на природу (утицај киселих киша, озонских рупа, појачање ефекта стаклене баште, глобалне климатске промене) и најважније врсте загађивања воде, ваздуха, земљишта БИ.1.4.6. разуме утицај човека на биолошку разноврсност (нестанак врста, сеча шума, интензивна пољопривреда, отпад) БИ.1.4.7. препознаје основне процесе важне у заштити и очувању животне средине (рециклажу, компост) и у заштити биодиверзитета (националних паркова, природних резервата)	БИ.2.4.1. употребљава еколошке појмове у опису типичних ситуација у природи БИ.2.4.2. зна и правилно именује делове екосистема, заједница и популација и зна да опише везе између делова БИ.2.4.3. уме да на разноврсним примерима одреди основне материјалне и енергетске токове у екосистему, основне односе исхране и најважнија својства биоценоза и популација БИ.2.4.4. зна да у природи постоји кружење појединих супстанци (воде, угљеника и азота) БИ.2.4.5. препознаје различите биоме и зна њихов основни распоред на земљи БИ.2.4.6. препознаје животне услове који владају у појединим екосистемима Европе и света и карактеристичне представнике врста које их насељавају БИ.2.4.7. зна да објасни	БИ.3.4.1. уме да објасни како различити делови екосистема утичу један на други као и међусобне односе популација у биоценози БИ.3.4.2. разуме да се уз материјалне токове увек преноси и енергија и обратно и интерпретира односе исхране у екосистему (аутотрофне, хетеротрофне, сапротрофне животне комплексе, ланце исхране и трофичке пирамиде) БИ.3.4.3. разуме значај кружења појединих супстанци у природи (воде, угљеника и азота) БИ.3.4.4. разуме просторну и временску организацију животних заједница и популација БИ.3.4.5. предвиђа на основу задатих услова средине тип екосистема који у тим условима настаје БИ.3.4.6. познаје механизме којима развој човечанства изазива
----------------------------------	--	---	---

	БИ.1.4.8. зна шта може лично предузети у заштити свог непосредног животног окружења	основне прилагођености живих организама на живот у ваздушној, воденој и земљишној средини БИ.2.4.8. разуме последице загађења воде, ваздуха и земљишта, као и значај очувања природних ресурса и уштеде енергије БИ.2.4.9. разуме значај природних добара у заштити природе (националних паркова, природних резервата, ботаничких башта, зоо-вртова)	промене у природи (утицај киселих киша, озонских рупа, појачање ефекта стаклене баште, глобалне климатске промене) БИ.3.4.7. познаје механизме деловања мера заштите животне средине, природе и биодиверзитета БИ.3.4.8. разуме зашто се неограничен развој човечанства не може одржати у ограниченим условима целе планете
Наслеђивање и еволуција	БИ.1.3.1. разуме да јединка једне врсте даје потомке исте врсте БИ.1.3.2. зна основне појмове о процесима размножавања БИ.1.3.3. зна да свака ћелија у организму садржи генетички материјал БИ.1.3.4. зна за појам и основну улогу хромозома БИ.1.3.5. зна основне принципе наслеђивања БИ.1.3.6. зна како делују гени и да се стечене особине не наслеђују БИ.1.3.7. зна да од зигота настаје организам и да се тај процес назива развиће БИ.1.3.8. зна основне научне чињенице о еволуцији живота на Земљи БИ.1.3.9. зна да живот на Земљи има	БИ.2.3.1. разуме основне разлике између полног и бесполог размножавања БИ.2.3.2. разуме механизам настанка зигота БИ.2.3.3. разуме зашто потомци личе на родитеље и њихове претке, али нису идентични са њима БИ.2.3.4. зна да на развиће организама поред генетичког материјала утиче и средина БИ. 2.3.5. уочава да постоје разлике између јединки исте врсте и различитих врста и	БИ.3.3.1. разуме разлику између телесних и полних ћелија у погледу хромозома и деоба БИ.3.3.2. разуме да полне ћелије настају од посебних ћелија у организму БИ.3.3.3. зна функцију генетичког материјала и његову основну улогу у ћелији БИ.3.3.4. зна да је број хромозома у ћелији карактеристика врсте БИ.3.3.5. разуме како

	заједничко порекло са чијом се историјом можемо упознати на основу фосилних записа БИ.1.3.10. зна да је природно одабирање основни механизам прилагођавања организама	зна да су оне настале деловањем еволуционих механизма БИ. 2.3.6. уочава прилагођеност организама и разуме да током еволуције природно одабирање доводи до прилагођавања организама на услове животне средине	различити еволуциони механизми, мењајући учесталост особина у популацијама, доводе до еволуције БИ.3.3.6. разуме да човек може да утиче на смер и брзину еволуционих промена својих популација и популација других врста
Порекло и разноврсност живота	БИ.1.1.1 уме да наведе основне карактеристике живог света БИ.1.1.2. разликује живу и неживу природу у непосредном окружењу и у типичним случајевима БИ.1.1.3. препознаје основне сличности и разлике у изгледу и понашању биљака и животиња БИ.1.1.4. уме да наведе називе пет царстава и познаје типичне представнике истих БИ.1.1.5. зна да постоје просторне и временске промене код живих бића и познаје основне чињенице о томе	БИ.2.1.1. примењује критеријуме за разликовање живог од неживог на карактеристичном биолошком материјалу (препаратима, огледима) БИ.2.1.2. познаје и користи критеријуме за разликовање биљака и животиња и примењује их у типичним случајевима БИ.2.1.3. познаје критеријуме по којима се царства међусобно разликују на основу њихових својстава до нивоа кола/класе БИ.2.1.4. уме да објасни везу између промена у просторном и временском окружењу и промена које се	БИ.3.1.1. примењује критеријуме за разликовање живог од неживог у граничним случајевима и у атипичним примерима (вируси, делови организама, плодови и сл.) БИ.3.1.2. уме да објасни зашто је нешто класификовано као живо или као неживо БИ.3.1.3. разуме критеријуме по којима се разликују биљке и животиње и уме да их примени у атипичним случајевима БИ.3.1.4. познаје критеријуме по којима се царства међусобно

		дешавају код живих бића у околностима када делује мањи број чинилаца на типичне заједнице живих бића или организме	разликују на основу њихових својстава до нивоа класе/реда најважнијих група БИ.3.1.5. уме да објасни везу између промена у просторном и временском окружењу и промена које се дешавају код живих бића у комплексним ситуацијама у сложенијим заједницама
Човек и здравље	БИ.1.5.1. зна основне мере за одржавање личне хигијене и хигијене околине и разуме зашто је важно да их се придржава БИ.1.5.2. разуме значај примене хигијенских навика у исхрани и посебно значај термичке обраде хране БИ.1.5.3. разуме значај одржавања хигијене кућних љубимаца, домаћих и дивљих животиња и правилног опхођења са њима БИ.1.5.4. разуме зашто је важно да се придржава званичних упутстава која се односе на заразне болести (епидемије и пандемије) БИ.1.5.5. препознаје основне знаке поремећаја функције појединих органа и основне симптоме инфекције и разликује стање у коме може сам да интервенише од стања када мора да се обрати лекару БИ.1.5.6. разуме предности и недостатке употребе додатака у храни и исхрани (конзерванси и неконтролисана употреба	БИ.2.5.1. познаје основне механизме деловања превентивних мера у очувању здравља БИ.2.5.2. разуме значај и зна основне принципе правилног комбиновања животних намирница БИ.2.5.3. зна како се чува хранљива вредност намирница БИ.2.5.4. зна механизме којима загађење животне средине угрожава здравље човека БИ.2.5.5. зна механизме деловања хемијских материја на физиолошке процесе у организму и на понашање (утицај алкохола, различитих врста дрога,	БИ.3.5.1. познаје узроке и физиолошке последице заразних болести БИ.3.5.2. познаје основне принципе лечења заразних и других болести БИ.3.5.3. разуме основне биолошке процесе који леже у основи физиолошки правилне исхране БИ.3.5.4. познаје главне компоненте намирница и њихову хранљиву вредност БИ.3.5.5. познаје симптоме и главне карактеристике болести метаболизма и узроке због којих настају (гојазност, анорексија, булимија,

	витамина, антиоксиданата, минерала итд.) и опасности до којих може да доведе неуравнотежена исхрана (редукционе дијете, претерано узимање хране и сл.) и познаје основне принципе правилног комбиновања животних намирница БИ.1.5.7. разуме да загађење животне средине (воде, ваздуха, земљишта, бука, итд.) и неке природне појаве (УВ зрачење) неповољно утичу на здравље човека БИ.1.5.8. зна и разуме какав значај за здравље имају умерена физичка активност и поштовање биолошких ритмова (сна, одмора) БИ.1.5.9. разуме да постоје полне болести, познаје мере превенције и могуће путеве инфекције, као и њихове негативне последице на здравље БИ.1.5.10. зна да постоје природне промене у понашању које настају као последица физиолошких промена (пубертет, менопауза), зна да у адолесцентом добу могу да се појаве психолошки развојни проблеми (поремећаји у исхрани, поремећаји понашања, поремећаји сна и сл.) БИ.1.5.11. разуме одговорност и опасност превременог ступања у сексуалне односе и разуме зашто абортус у доба развоја има негативне последице на физичко и ментално здравље БИ.1.5.12. зна да болести зависности (претерана употреба дувана, алкохола, дроге) неповољно утичу на укупан квалитет живота	енергетских напитака и сл.)	шећерна болест) БИ.3.5.6. разуме механизме поремећаја функције појединих органа БИ.3.5.7. познаје основне биолошке механизме који доводе до развијања болести зависности БИ.3.5.8. разуме механизме стресног стања и утицај јаких негативних емоција на физиолошке процесе у организму и на понашање појединца
--	---	------------------------------------	--

	и зна коме може да се обрати за помоћ (институцијама и стручњацима) БИ.1.5.13. зна како се треба понашати према особи која болује од болести зависности или је ХИВ позитивна		
--	--	--	--

Наставни предмет: МАТЕМАТИКА

Циљ наставе	Ученике треба оспособити да: схвате потребу увођења негативних бројева, упознају структуре скупова целих и рационалних бројева, појмове супротног броја, реципрочног броја и апсолутне вредности броја; упознају и савладају основне рачунске операције у скуповима Z и Q и потпуно увежбају извођење тих операција уз коришћење њихових својстава; могу да читају и састављају разне једноставне изразе са рационалним бројевима и израчунају њихову бројевну вредност; упознају и умеју да решавају једноставмије једначине и неједначине у скупу рационалних бројева; разумеју процентни начин изражавања и умеју да тај рачун примењују у пракси; упознају класификацију троуглова и четвороуглова и знају њихова основна својства; схвате релацију подударности и њена својства и умеју да је примењују у извођењу основних конструкција троугла и четвороугла; схвате једнакост површина геометријских фигура и науче правила о израчунавању површина троуглова, паралелограма и других четвороуглова; примењују правила за израчунавање површине троугла и четвороугла у разним практичним задацима; усвајају елементе дедуктивног закључивања (правилно формулисање тврђења; правилно коришћење свих везника "и", "или", а нарочито "ако ... онда ..." и "ако и само ако"; осете потребу за извођењем доказа и умеју да то раде у једноставнијим случајевима).				
Међупредметно повезивање (исход/садржај)	Информатика и рачунарство, техника и технологија, српски језик и књижевност, географија, ликовна култура.				
Годишњи фонд часова	144			Недељни фонд часова	4
НАСТАВНЕ ТЕМЕ	Оријен . број часова	Исходи за предмет на крају разреда	Начин реализације исхода/циљева (дидактичко-методичка решења)	Међупредметне компетенције	Начин праћења остварености циљева и постигнућа ученика
ЦЕЛИ БРОЈЕВИ	18	Ученик ће бити у стању да: -прочита, запише, упореди и представи на бројевној правој целе бројеве;	Дијалогска метода, индивидуални, фронтални, групни обим рада, рад у пару, употреба писаних упутстава,	• Компетенција за целоживотно учење • Комуникација • Рад с подацима и информацијама • Дигитална	-Иницијално тестирање -Критеријумско оцењивање -Писмене вежбе -Писмени задаци

		-одреди супротан број и апсолутну вредност целог броја; -израчуна вредности једноставнијих бројевних израза; -реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз.	коришћење мултимедијалних садржаја и презентација	компетенција - Решавање проблема - Сарадња	-Заједничко оцењивање ученика од стране наставника и ученика -У месечном оперативном плану наставника ће се прецизније дефинисати начин провере остварености образовних стандарда, исхода и циљева учења у складу са специфичностима одељења -Континуирано праћење и бележење рада и напредовања ученика, израда домаћих задатака, ангажовања и давање повратне информације како би ученици унапредили свој рад.
ТРОУГАО	24	Ученик ће бити у стању да: -класификује троуглове на основу њихових својстава; -конструише углове од 90° и 60° и користи њихове делове за конструкције других углова; уочи одговарајуће елементе подударних троуглова; -утврди да ли су два троугла подударна на основу ставова подударности; -конструише троугао на основу задатих елемената (странице и углови); -примени својства троуглова у једноставнијим задацима;			

		-одреди центар описане и уписане кружнице троугла; -примењује особине осне симетрије, централне симетрије и транслације у једноставнијим задацима; -правилно користи геометријски прибор.			
РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ	48	Ученик ће бити у стању да: -прочита, запише, упореди и представи на бројевној правој рационалне бројеве у облику разломка и у децималном запису; -одреди супротан број и апсолутну вредност рационалног броја; -израчуна вредности једноставнијих бројевних израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину у скупу рационалних бројева; -реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину и неједначину у скупу рационалних бројева; примени пропорцију и проценат у			

		реалним ситуацијама; -прикаже податке у зависности између две величине у координатном систему (стубичасти, тачкасти и линијски дијаграм); -тумачи податке приказане табелом и графички.			
ЧЕТВОРОУГАО	22	Ученик ће бити у стању да: -класификује четвороуглове на основу њихових својстава; конструише паралелограм и трапез на основу задатих елемената (странице, углови и дијагонале четвороугла); -примени својства четвороуглова у једноставнијим задацима; -сабира и одузима векторе и користи их у реалним ситуацијама; -примењује особине осне симетрије, централне симетрије и транслације у једноставнијим задацима.			
ПОВРШИНА ТРОУГЛОВА И ЧЕТВОРОУГЛО	16	Ученик ће бити у стању да:			

BA		-израчуна површину троугла и четвороугла користећи обрасце или расположиву једнакост.			
----	--	---	--	--	--

Образовни стандарди за крај шестог разреда:

Област \ Ниво образовних стандарда	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
Бројеви и операције са њима	МА.1.1.1. прочита и запише различите врсте бројева (природне, целе, рационалне) МА.1.1.2. Преведе децимални запис у разломак и обратно МА.1.1.3. Упореди по величини бројеве истог записа, помажући се сликом кад је то потребно МА.1.1.6. Користи целе бројеве и једноставне изразе са њима помажући се визуелним представама	МА.2.1.1.Упореди по величини бројеве записане у различитим облицима МА.2.1.2.Одреди супротан број,реципрочну и апсолутну вредност броја;израчуна вредност једноставнијег изрази са више рачунских операција различитог приоритета, укључујући ослобађање од заграда,са бројевима истог записа МА.2.1.4.Користи бројеве и бројевне изразе у једноставним реалним ситуацијама	МА.3.1.1.Одреди вредност сложенијег бројевног израза МА.3.1.2.Оперише са појмом дељивости у проблемским ситуацијама МА.3.1.3.Користи бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама
Алгебра и функције	МА.1.2.1.Реша једначине у којима треба да изрази само непознати сабирак, умањеник, умањилац, дељеник или делилац и то са бројевима истог записа	МА.2.2.5.користи једначине у једноставним текстуалним задацима	МА.3.2.5.Користи једначине и неједначине решавајући и сложеније текстуалне задатке

Геометрија	МА.1.3.2.Влада појмовима :троугао , четвороугао ,квadrat и правоугаоник(учава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор;ученик разликује основне врсте троуглова,зна основне елементе троугла иуме да израчуна обим и површину троугла,квadrата и правоугаоника на основу елемената који непосредно фигуришу у датом задатку)	МА.2.3.2.Одреди однос углова и страница у троуглу,з бир углова у троуглу и четвороуглу; одреди број дијагонала, збир углова, обим и површину многоугла(на основу елемената који непосредно фигуришу у задатку) МА.2.3.6.Уочи осносиметричне фигуре и да одреди осу симетрије;користи подударности везује је са карактеристичним својствима фигура (нпр.паралелност и једнакост страница паралелограма)	МА.3.3.2.Користи основна својства троугла, четвороугла, паралелограма и трапеза,рачуна њихове обиме и површине на основу елемената који нису обавезно непосредно дати у формулацији задатка; уме да их конструише МА.3.3.6.Примени подударност и сличност троугла(само на основу једнакости углова) ,повезујући тако разна својства геометријских објеката
Мерење	МА.1.4.1. Користи одговарајуће јединице за мерење дужине, површине, масе, времена и углова. МА.1.4.2. Претвори веће јединице дужине, масе и времена у мање и МА.1.4.3. користи различите апоене новца. МА.1.4.4. при мерењу одабере одговарајућу мерну јединицу	МА.2.4.1.Пореди величине које су изражене различитим мерним јединицама за дужину и масу. МА.2.4.3.Дату величину искаже приближном вредношћу.	МА.3.4.1. По потреби претвара јединице мере, рачунајући са њима.
Обрада података	МА.1.5.5.одреди задати проценат неке величине	МА.2.5.2. чита једноставне дијаграме и табеле и на основу њих обради податке по једном критеријуму (нпр. Одреди аритметичку средину за дати скуп	МА.3.5.4.Примени процентни рачун у сложенијим ситуацијама.

		података; пореди вредности узорка са средњом вредношћу)	
--	--	--	--

Наставни предмет: Физика 6. разред

Циљ наставе	Циљ учења Физике јесте упознавање ученика са природним појавама и основним законима природе, стицање основе научне писмености, оспособљавање за уочавање и распознавање физичких појава и активно стицање знања о физичким феноменима кроз истраживање, усвајање основа научног метода и усмеравање према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.				
Међупредметно повезивање (исход/садржаји)	Физика као природна наука. Физика и математика. Физика и техника. Физика и медицина.				
Годишњи фонд часова	72		Недељни фонд часова	2	
НАСТАВНЕ ТЕМЕ	Оријен. број часова	Исходи за предмет на крају разреда	Начин реализације исхода/циљева (дидактичко-методичка решења)	Међупредметне компетенције	Начин праћења остварености циљева и постигнућа ученика
УВОД У ФИЗИКУ	4	– изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (SI) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега);	. Упознавање са наставним садржајем, циљевима, исходима и критеријумома оцењивања -стицање увида у предзнање ученика за даље планирање рада Методе рада: усмено излагање, разговор, илустрација, демонстрација, писање и читање рада на тексту, практични лабораторијски радови Облици рада: фронтални, индивидуални,	1. Компетенција за целоживотно учење 2. Вештина комуникације 5. Решавање проблема 6. Вештина сарадње 11. Иницијативност и оријентација ка предузетништву	Посматрање односа ученика према раду Испитивање: усмено, путем разговора, усмено излагање ученика на задату тему, писмено тестовима, радним листовима, реферати, пројекти, индивидуализација и

КРЕТАЊЕ	14	– разликује врсте кретања према облику путање и према промени брзине и одређује средњу брзину;	групни, рад у пару Активности наставника: извор знања, креатор, организатор, координатор активности, мотиватор Активности ученика: повезивање садржаја са свакодневним животом, развијање функционалних знања, подстицање креативности, иницијатива, ангажовање ученика током наставе и код куће кроз истраживачке и проблемске задатке Интерактивна настава, проблемска настава Корелација са математиком, информатиком и рачунарством, ТО.	1. Компетенција за целоживотно учење 2. Вештина Комуникације 4. Дигитална компетенција 5. Решавање проблема 6. Вештина сарадње 9. Еколошка компетенција 11. Иницијативност и оријентација ка предузетништву	диференцирани задаци, иницијални, полугодишњи и годишњи тестов и, критеријумски тестови(провера остварености стандарда) Формативно и сумативно оцењивање и бележење напредовања ученика. Пружање благовремене повратне информације.
---------	----	--	---	--	---

СИЛА	14	– објашњава узајамно деловање тела у непосредном додиру (промена брзине, правца и смера кретања, деформација тела) и узајамно деловање тела која нису у непосредном додиру (гравитационо, електрично и магнетно деловање); – разликује деловање силе Земљине теже од тежине тела; – демонстрира утицај трења и отпора средине на кретање тела и примењује добре и лоше стране ових појава у свакодневном животу; – демонстрира појаву инерције тела, деформације тела под дејством силе, узајамно деловање наелектрисаних тела и узајамно деловање магнета, притисак чврстих тела и тачности;	Упознавање са наставним садржајем, циљевима, исходима и критеријумома оцењивања -стицање увида у предзнање ученика за даље планирање рада Методе рада: усмено излагање, разговор, илустрација, демонстрација, писање и читање рада на тексту, практични лабораторијски радови Облици рада: фронтални, индивидуални, групни, рад у пару Активности наставника: извор знања, креатор, организатор, координатор активности, мотиватор Активности ученика: повезивање садржаја са свакодневним животом, развијање функционалних знања, подстицање креативности, иницијатива, ангажовање ученика током наставе и код куће кроз истраживачке и проблемске задатке Интерактивна настава, проблемска настава Корелација са математиком,	1. Компетенција за целоживотно учење 2. Вештина комуникације 3. Рад с подацима и информацијама 4. Дигитална компетенција 5. Решавање проблема 6. Вештина сарадње 9. Еколошка компетенција 11. Иницијативност и оријентација ка предузетништву	Посматрање односа ученика према раду Испитивање: усмено, путем разговора, усмено излагање ученика на задату тему, писмено тестовима, радним листовима, реферати, пројекти, индивидуализација и диференцирани задаци, иницијални, полугодишњи и годишњи тестови и, критеријумски тестови(провера остварености стандарда) Формативно и сумативно оцењивање и бележење напредовања ученика. Пружање благовремене повратне информације.
------	----	---	---	--	--

МЕРЕЊЕ	13	– процењује вредност најмањег подеока код мерних инструмената (односно, тачност мерења); – одређује средњу вредност мерене величине и грешку мерења;	информатиком и рачунарством, ТО.	1. Компетенција за целоживотно учење 2. Вештина комуникације 3. Рад с подацима и информацијама 4. Дигитална компетенција 5. Решавање проблема 6. Вештина сарадње 9. Еколошка компетенција 11. Иницијативност и оријентација ка предузетништву	
МАСА И ГУСТИНА	15	– повезује масу и инерцију, разликује масу и тежину тела, препознаје их у свакодневном животу и решава различите проблемске задатке (проблем ситуације);	Упознавање са наставним садржајем, циљевима, исходима и критеријумома оцењивања -стицање увида у предзнање ученика за даље планирање рада Методе рада: усмено излагање, разговор, илустрација, демонстрација, писање и читање рада на тексту, практични лабораторијски радови Облици рада: фронтални, индивидуални, групни, рад у пару Активности наставника: извор знања, креатор, организатор, координатор активности, мотиватор Активности ученика: повезивање садржаја са свакодневним животом, развијање функционалних знања, подстицање	1. Компетенција за целоживотно учење 2. Вештина комуникације 3. Рад с подацима и информацијама 4. Дигитална компетенција 5. Решавање проблема 6. Вештина сарадње 9. Еколошка компетенција 11. Иницијативност и оријентација ка предузетништву	Посматрање односа ученика према раду Испитивање: усмено, путем разговора, усмено излагање ученика на задату тему, писмено тестовима, радним листовима, реферати, пројекти, индивидуализација и диференцирани задаци, иницијални, полугодишњи и годишњи тестов и, критеријумски тестови(провера остварености стандарда)
ПРИТИСАК	12	– разликује преношење силе притиска кроз чврста тела и течности и наводи примере примене (хидраулична преса, кочнице аутомобила, ходање по снегу...); – познаје примену	извор знања, креатор, организатор, координатор активности, мотиватор Активности ученика: повезивање садржаја са свакодневним животом, развијање функционалних знања, подстицање	1. Компетенција за целоживотно учење 2. Вештина комуникације 3. Рад с подацима и информацијама 4. Дигитална компетенција 5. Решавање проблема 6. Вештина сарадње	Формативно и сумативно оцењивање и бележење напредовања ученика. Пружање благовремене повратне информације

		хидростатичког притисака (принцип рада водовода, фонтане); – мери тежину, дужину, време, запремину и масу и на основу мерених вредности одређује густину и притисак; – решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (брзина, тежина, густина, притисак чврстих тела и течности...).	креативности, иницијатива, ангажовање ученика током наставе и код куће кроз истраживачке и проблемске задатке Интерактивна настава, проблемска настава Корелација са математиком, информатиком и рачунарством, ТО.	9. Еколошка компетенција 11. Иницијативност и оријентација ка предузетништву	
--	--	---	---	--	--

Образовни стандарди за крај 6. разреда:

Ниво образо вних станда рда Област	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
УВОД	/	/	/
МЕХАНИЧКО КРЕТАЊЕ	ФИ.1.2.1. уме да препозна врсту кретања према облику путање ФИ.1.2.2. уме да препозна равномерно кретање ФИ.1.2.3. уме да израчуна средњу брзину, пређени пут или протекло време ако су му познате друге две величине ФИ.1.4.4. уме да препозна јединице за брзину	ФИ.2.2.2. зна шта је механичко кретање и које га физичке величине описују . ФИ.2.4.3. уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу, нпр. километре у метре ФИ.2.6.1. разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици, нпр. директну и обрнуту пропорционалност ФИ.2.6.2. уме да препозна векторске физичке величине, нпр. брзину и силу ФИ.2.6.3. уме да користи и интерпретира табеларни и графички приказ зависности физичких величина	ФИ.3.4.1. уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице SI система ФИ.3.7.1. уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења ФИ.3.7.2. уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом

СИЛА	ФИ.1.1.1. уме да препозна гравитациону силу и силу трења које делују на тела која мирују или секрећу равномерно ФИ.1.1.2. уме да препозна смер деловања магнетне и електростатичке силе	ФИ.2.1.1. уме да препозна еластичну силу, силу потиска и особине инерције ФИ.2.1.2. зна основне особине гравитационе и еластичне силе, и силе потиска ФИ.2.6.1. разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици, нпр. директну и обрнуту пропорционалност ФИ.2.6.2. уме да препозна векторске физичке величине, нпр. брзину и силу ФИ.2.7.1. уме табеларно и графички да прикаже резултате посматрања или мерења ФИ.2.7.2. уме да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата ФИ.2.7.3. уме да реализује експеримент по упутству	ФИ.3.7.1. уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења ФИ.3.7.2. уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом
МЕРЕЊЕ	ФИ.1.4.1. уме да чита мерну скалу и зна да одреди вредност најмањег подеока ФИ.1.4.2. уме да препозна мерила и инструменте за мерење дужине, масе, запремине, температуре и времена ФИ.1.4.3. зна да користи основне јединице за дужину, масу, запремину, температуру ФИ.1.4.5. зна основна правила мерења, нпр. нула ваге, хоризонтални положај, затегнута мерна трака ФИ.1.4.6. зна да мери дужину, масу, запремину, температуру и време. ФИ.1.7.1. поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији ФИ.1.7.2. уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији	ФИ.2.4.1. уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке ФИ.2.4.2. уме да препозна дозвољене јединице мере изван SI, нпр. литар или тону ФИ.2.4.3. уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу, нпр. километре у метре ФИ.2.4.4. зна када мерења понављамо више пута. ФИ.2.6.1. разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици, нпр. директну и обрнуту пропорционалност. ФИ.2.7.1. уме табеларно и графички да прикаже резултате посматрања или мерења ФИ.2.7.2. уме да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата ФИ.2.7.3. уме да реализује експеримент по упутств	ФИ.3.4.1. уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице SI система ФИ.3.4.3. зна шта је грешка мерења ФИ.3.7.1. уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења ФИ.3.7.2. уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом

МАСА И ГУСТИНА	ФИ.1.4.1. уме да чита мерну скалу и зна да одреди вредност најмањег подеока ФИ.1.4.2. уме да препозна мерила и инструменте за мерење дужине, масе, запремине, температуре и времена ФИ.1.4.3. зна да користи основне јединице за дужину, масу, запремину, температуру и време ФИ.1.4.5. зна основна правила мерења, нпр. нула ваге, хоризонтални положај, затегнута мерна трака ФИ.1.4.6. зна да мери дужину, масу, запремину, температуру и време. ФИ.1.7.1. поседује мануелне способности потребне за рад у лабораторији ФИ.1.7.2. уме да се придржава основних правила понашања у лабораторији	ФИ.2.1.5. разуме и примењује концепт густине ФИ.2.6.1. разуме и примењује основне математичке формулације односа и законитости у физици, нпр. директну и обрнуту пропорционалност ФИ.2.4.1. уме да користи важније изведене јединице SI и зна њихове ознаке ФИ.2.4.2. уме да препозна дозвољене јединице мере изван SI, нпр. литар или тону ФИ.2.4.3. уме да користи префиксе и претвара бројне вредности физичких величина из једне јединице у другу, нпр. километре у метре ФИ.2.4.4. зна када мерења понављамо више пута ФИ.2.7.1. уме табеларно и графички да прикаже резултате посматрања или мерења ФИ.2.7.2. уме да врши једноставна уопштавања и систематизацију резултата ФИ.2.7.3. уме да реализује експеримент по упутству	ФИ.3.4.1. уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице SI система ФИ.3.4.3. зна шта је грешка мерења ФИ.3.7.1. уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења ФИ.3.7.2. уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом
ПРИТИСАК	/	/	ФИ.3.1.3. зна шта је притисак чврстих тела и од чега зависи ФИ.3.1.4. разуме и примењује концепт притиска у флуидима ФИ.3.4.1. уме да претвара јединице изведених физичких величина у одговарајуће јединице SI система ФИ.3.4.3. зна шта је грешка мерења ФИ.3.7.1. уме да донесе релевантан закључак на основу резултата мерења ФИ.3.7.2. уме да препозна питање на које можемо да одговоримо посматрањем или експериментом

Наставни предмет: ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО 6. разред

Циљ наставе	Циљ учења информатике и рачунарства је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, креирање дигиталних садржаја и рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.				
Међупредметно повезивање (исход/садржаји)	У начину реализације плана и програма за овај предмет води се рачуна о корелацији са садржајима других предмета. Посебна пажња посвећује се креативном осмишљавању примера за рад на пројектним задацима и укључивање многих предмета (математика, биологија, географија, историја, српски језик, музичка култура...). Примери који се користе су из свакодневног живота, интердисциплинарни, односно повезани са проблемима из других предмета. Идеја је да се кроз конкретне примере ученици упознају са могућностима примене конкретних знања и вештина у свакодневном животу.				
Годишњи фонд часова	36		Недељни фонд часова	1	
НАСТАВНЕ ТЕМЕ	Оријен. број часова	Исходи за предмет на крају разреда	Начин реализације исхода/циљева (дидактичко-методичка решења)	Међупредметне компетенције	Начин праћења остварености циљева и постигнућа ученика
Рачунарство	15	– креира једноставан програм у текстуалном програмском језику; – користи математичке изразе за израчунавања у једноставним програмима; – објасни и примени одговарајућу програмску структуру (наредбе доделе, гранања, петље); – користи у оквиру програма нумеричке, текстуалне и једнодимензионе низовске вредности; – разложи сложени проблем на једноставније функционалне	Реализацију теме започети приказом израде задатака израчунавањем, применом операција: сабирања, одузимања, множења и (реалног) дељења, најпре фронтално, а онда индивидуално. Увести променљиве као појам. . Биће коришћена и метода рада са	1. Компетенција за целоживотно учење 2. Вештина комуникације 3. Рад с подацима и информацијама 4. Дигитална компетенција 5. Решавање проблема 6. Вештина сарадње 10. Естетска компетенција 11. Иницијативност и оријентација ка предузетништву	Тестирање и писмене провере. Користити и сајт <i>Петља</i>. На приомер <i>Основне аритметичке операције и примена</i> је могуће проверити и помоћу ове странице користиће се и бележење напредовања и

		целине (потпрограме); – проналази и отклања грешке у програму;	уџбеником, а и коришћење садржаја са сајта Петља .		формативно оцењивање ученика.
ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК (Рачунарство)	3		Проблемска настава или учење засновано на истраживању Наставни пројекат подразумева програмирање у текстуалном програмском језику или адаптацију унапред датог програма у циљу решавања пројектног задатка.	1. Компетенција за целоживотно учење 2. Вештина комуникације 3. Рад с подацима и информацијама 4. Дигитална компетенција 5. Решавање проблема 6. Вештина сарадње 10. Естетска компетенција 11. Иницијативност и оријентација ка предузетништву	На првом часу, заједно са ученицима, формирати листу критеријума на основу којих ће се процењивати квалитет решења проблемских задатака. На овај начин, ученицима ће бити потпуно јасно шта квалитетно решење подразумева. Листа мора бити свеобухватна – не сме да се односи само на квалитет креираних програма, већ и на квалитет представљања и образлагања предложених решења (коришћењем научених техника рада у програмима за

					обработку текста, звуковых и видео записов, программ для изготовления презентаций).
ИКТ	10	– правильно использует ИКТ устройства; – создает, редактирует и структурирует цифровой контент который содержит таблицы в программу для работы с текстом и программу для работы с мультимедийными презентациями; – создает и редактирует цифровой рисунок; – самостоятельно снимает и выполняет основную обработку аудио и видео записей; – редактирует мультимедийную презентацию которая содержит видео и аудио контент; – сохраняет и организует данные локально и в облаке; – ответственно и правильно использует ИКТ устройства в сетевом окружении;	Диалоговым методом повторять и виды цифровых устройств, как и назначение программ которые используют в пятом классе. Наставник выбирает обучающие программы (коммерческие или свободные) которые будут использовать учащиеся. На первом обновлении работы с основными инструментами для редактирования и форматирования текста, фронтально, демонстрационным методом и методом работы с учебником. В поздней фазе будет использоваться индивидуальный формат работы и работа в паре. Из педагогических методов демонстрационный, метод работы с текстом и игровые активности.	1. Компетентность для целостного обучения 2. Навык коммуникации 3. Работа с данными и информацией 4. Цифровая компетентность 5. Решение проблем 6. Навык сотрудничества 10. Эстетическая компетентность	Наблюдение, тестирование, письменная проверка, учебные работы, проекты, исследование, самооценка учащегося. Учащиеся будут представлять свои работы перед одноклассниками в целях развития самостоятельности и тренировки публичного выступления. Если работа в паре или групповая работа, тогда попросить остальных групп дать оценку работе, задание...

Дигитална писменост	4	– објасни поступак прикупљања података путем онлајн упитника; – разликује основне интернет сервисе; – примењује поступке и правила за безбедно понашање и представљање на мрежи; – приступа Интернету, самостално претражује, проналази и процењује информације и преузима их на свој уређај поштујући ауторска права; – објасни поступак заштите дигиталног производа/садржаја одговарајућом ЦЦ лиценцом;	Кроз дијалог и монолошком методом представити појам и врсте рачунарских мрежа. Демонстрационом методом представити ученицима основне интернет сервисе и структуру УРЛ. Индивидуалним обликом, методом практичног рада израдити електронске адресе ученика и обрадити начин комуникације и бонтон на интернету.	1. Компетенција за целоживотно учење 2. Вештина комуникације 3. Рад с подацима и информацијама 4. Дигитална компетенција 5. Решавање проблема 6. Вештина сарадње 10. Естетска компетенција	За утврђивање и појашњавање ове теме организовати квизове или радионице онлајн упитника на задате теме. Разменити податке и обрађивати резултате ученика других група. Разговарати о ауторским правима и поступцима заштите дигиталних података. Прикупити нежељена искустава на интернету и дискутовати о сваком.
Пројектни задатак из области ИКТ и дигитална писменост	4		Фаза 1: представљање тема, формирање група и одабир теме; Фаза 2: Одабир материјала и средстава, разматрање додатне подршке	1. Компетенција за целоживотно учење 2. Вештина комуникације 3. Рад с подацима и информацијама 4. Дигитална компетенција	Додатна мотивација за ученике може бити избор најбољих радова за: школски часопис, сајт

			предметног наставника у зависности од теме; Фаза 3: Планирање времена и избор стратегије за решавање задатка у складу са роком за предају рада; Фаза 4: Прикупљање и проучавање материјала, израда задатка и припрема за излагање; Фаза 5: Представљање резултата пројектног задатка, дискусија и процена/самопроцена урађеног (наставник модерира, обезбеђује услове за што успешније излагање, усмерава дискусију и врши евалуацију урађеног са јасном повратном информацијом).	5. Решавање проблема 6. Вештина сарадње 10. Естетска компетенција	школе, огласну таблу (одељење гласа – вредновање, самовредновање) а да остале радове постављају на пано у кабинету информатике и рачунарства...<
--	--	--	---	--	--

Наставни предмет: Техника и технологија за шести разред

Циљ наставе	-стицање основног техничког и технолошког образовања -схватање законитости природних и техничких наука -схватање улоге информационо-комуникационих технологија (ICT) у различитим струкама и областима живота -упознавање рада на рачунару с готовим програмима за обраду текста графичких приказа, интерфејс и интернет -развијање психомоторних способности -развијање стваралачког и критичког мишљења -развијање прецизности у раду, упорности и истрајности приликом решавања задатака и сарадње у тимском раду -упознавање са основним особинама материјала и правилан избор материјала приликом израде модела или макете -препознавање природних ресурса, њихове ограничености у коришћењу и схватање потребе за очување животне средине				
Међупредметноповезивање(исход/садржаји)	Биологија, математика, географија, информатика, ликовна уметност				
Годишњи фонд часова	72		Недељни фонд часова	2	
НАСТАВНЕ ТЕМЕ	Оријен. број часова	Исходи за предмет на крају разреда	Начин реализације исхода/циљева (дидактичко-методичка решења)	Међупредметне компетенције	Начин праћења остварености циљева и постигнућа ученика
1. ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ	6	Ученик ће бити у стању да: - повежеразвојграђевинарства и значај урбанизма у побољшањуусловаживљења; - анализиракарактеристикесавременекултуре становања;	- вербална, метода учења путем открића, демонстрација	Компетенцијазацеложивотноучење 2. Вештинакомуникације 3. Рад с подацима и информацијама 4.	Вредновање активности ученика кроз појединачни и тимски рад Вршњачко

		- класификује кућне инсталације на основу њихове намене;		Дигитална компетенција а 5. Решавање проблема 6. Вештина сарадње 7. Вештине за живот у демократском друштву 8. Брига за здравље 9. Еколошка компетенција а 10. Естетска компетенција 11. Иницијативност и оријентација ка предузетништву	оцењивање Тестови знања Тестове практичних вештина
2. САОБРАЋАЈ	8	- класификује врсте саобраћајних објеката према намени - повезује неопходности изградње прописне инфраструктуре са безбедношћу учесника у саобраћају - повезује коришћење информационих технологија у саобраћајним објектима са управљањем и безбедношћу путника и робе; - демонстрира правилно и безбедно понашање и кретање пешака и возача бицикла на саобраћајном полигону или уз помоћ рачунарске симулације;	- вербална, демонстрација, учење путем истраживања, мапе ума	- Компетенција за целоживотно учење - Вештина комуникације - Рад с подацима и информацијама - Вештина сарадње - Дигитална компетенција - Решавање проблема - Вештине за живот у	Тестови знања Тестови практичних вештина

				демократском друштву	
3. ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	18	- чита и црта грађевинских технички цртежувавајући фазе изградње грађевинског објекта уз примену одговарајућих правила и симбола; - користи рачунарске апликације за техничко цртање, 3Д приказ грађевинског објекта и унутрашње уређење стана у важавајући потребне савремене културне стандардове; - самостално креира дигиталну презентацију и представља је;	- вербална, демонстрација, метода графичког рада, текстуална	- Компетенција за целоживотно учење - Рад с подацима и информацијама - Решавање проблема - Естетска компетенција - Вештина сарадње - Дигитална компетенција	Тестови знања Тестови практичних вештина
4. РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА	20	- класификује грађевинске материјале по врсти и својствима и процењује могућности њихове примене; - повезује коришћење грађевинских материјала са утицајем на животну средину	- вербална, демонстрација, учење путем истраживања, комбинована метода, мултимедијална презентација,	- Компетенција за целоживотно учење - Вештина комуникације - Рад с подацима и информацијама	Тестови знања Тестови практичних вештина

		; - повезује алате и машинесаврстама грађевинских и пољопривредних радова; - реализује активност која указује на важност рециклаже; - образложи на пример коришћење обновљивих извора енергије и начине њиховог претварања у корисне облике енергије; - правилно и безбедно користи уређаје за загревање и климатизацију простора; - повезује значај извођења топлотне изолације са уштедом енергије; - повезује грану пољопривредног одређеног врста производа хране; - описује занимања у области грађевинарства, пољопривре	метода практичног рада	- Вештина сарадње - Решавање проблема	
--	--	---	-------------------------------	---	--

		де, производње и прераде хране; - изради модел грађевинске машине ил и пољопривредне машине уз примену мера заштите на раду;			
5. КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ	20	- израђује макету- модел поштујући принципе економичног искоришћења материјала и рационалног дабира алата и машина примењујући процедуре у складу са принципима безбедности на раду; - учествује у успостављању критеријума за вредно- вање, процењује свој рад и рад других и предлаже унапређења постојећег мак- ете-модела; - одреди реалну вредност израђеног мак- ете-модела укључујући и оквирну процену трошкова.	- вербална, демонстрација, графичка метода, метода практичног рада, текстуална	- Компетенција за цело- вотно учење - Вештина комуникације - Рад с подацима и информацијама - Вештина сарадње - Решавање проблема	Тестови практичних вештина

Наставни предмет: Ликовна култура Наставница: Тамара Мијановић Пантић Разред: шести

Циљ наставе	Циљ учења Ликовне културе је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме, кроз практични рад оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.				
Међупредметно повезивање (исход/садржаји)	Сви предмети				
Годишњи фонд часова	36		Недељни фонд часова	1	
НАСТАВНЕ ТЕМЕ	Оријен. број часова	Исходи за предмет на крају разреда	Начин реализације исхода/циљева (дидактичко-методичка решења)	Међупредметне компетенције	Начин праћења остварености циљева и постигнућа ученика
1. БОЈА	16	– користи одабране информације(садржаје) као подстицај за стваралачки рад; – користи изражајна својства боја у ликовном раду и свакодневном животу; -пореди утисак који на њега остављају различите боје -опише боје које уочава у природи , окружењу и уметничким делима -наслика реалне облике у простору самостално мешајући	Кључни појмови садржаја: простор, боја, текстура Понављање истих кључних појмова из разреда у разред не подразумева понављање истих садржаја и активности. У сваком разреду кључни појмови се разматрају из другог угла и надограђују	1. Компетенција за целоживотно учење 2. Вештина комуникације 3. Рад с подацима и информацијама 4. Дигитална компетенција 5. Решавање проблема 6. Вештина сарадње 7. Вештине за живот у демократском друштву 8. Брига за здравље 9. Еколошка компетенција 10. Естетска компетенција	- усменом провером усвојених знања - надзором у току практичног рада - естетском анализом уметничких дела

		боје да би добио/ла одређени тон -развија ликовно-естетске осетљивости за боју. -развија способности индивидуално истраживања односа ликовних елемената.	новим појмовима и подпојмовима. Наставник у току године прати, процењује и подстиче развијање индивидуалних потенцијала сваког ученика. Да би се омогућили услови за напредовање ученика, у настави треба да доминирају за-даци (ликовни, пројектни, истраживачки), који циљају више исхо-да и међупредметних компетенција. Наставник има слободу да осмисли називе, број и редослед наставних тема и наставних јединица, а у складу са дидактичким принципима и условима у школи. Наставник може да понуди две или више техника, а да ученици гласају коју	11. Иницијативност и оријентација ка предузетништву	- естетском анализом реализованих ученичких радова (кроз разговор са ученицима) вредновањем реализованих ученичких радова (кроз разговор са ученицима) у складу са постављеним критеријумима Одељењске изложбе Мапе радова
--	--	---	--	--	---

			ће учити или да се поделе на групе према одабраној техници. Скице се раде и бирају у школи, а пројек-ти могу да се доврше код куће. Ученици треба да добију само елементарне информације о утицају светлости на опажање боја.		
2.КОМУНИКАЦИЈА	5	– изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником; -разуме и примењује комуникативну улогу уметности – идентификује теме у одабраним уметничким делима и циљеве једноставних визуелних порука; – користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; -тумачи визуелне информације -поређи различите начине комуницирања од праисторије до данас – разматра са другима шта и како	Овој целини су предложене теме за разговор о садржају уметничких дела и рекламних (визуелних и аудиовизуелних) пору-ка. Наставник не нуди анализу дела коју ученици записују и мемо-ришу без разумевања. Смисао учења је да ученици доживе умет-ничко дело, да размишљају о њему и слободно изражавају своје	1. Компетенција за целоживотно учење 2. Вештина комуникације 3. Рад с подацима и информацијама 4. Дигитална компетенција 5. Решавање проблема 6. Вештина сарадње 7. Вештине за живот у демократском друштву 8. Брига за	- усменом провером усвојених знања - надзором у току практичног рада - естетском анализом уметничких дела - естетском анализом реализованих ученичких

		је учио и где та знања може применити	мишљење. У оквиру целине, предложена је и додатна тема за разговор, „Уметност некад и сад”, односно поређење неке теме (садржаја ликовног дела) кроз епохе.	здравље 9. Еколошка компетенција 10. Естетска компетенција 11. Иницијативност и оријентација ка предузетништву	радова (кроз разговор са ученицима) вредновањем реализованих ученичких радова (кроз разговор са ученицима) у складу са постављеним критеријумима Одељењске изложбе Мапе радова
3.ТЕКСТУРЕ	6	- развија ликовно-естетске осетљивости за текстуру -разликује и ликовно је оспособљен да опише различите врсте текстура – прави разноврсне текстуре на подлогама, облицима или у апликативном програму; – користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад;	У овој целини су груписани предлози везани за истраживање изражајних могућности традиционалних цртачких, вајарских и сликарских техника. Уколико ученици желе да цртају или сликају текстуру у апликативном програму, то могу да раде као пројекат. У додатној теми за	1. Компетенција за целоживотно учење 2. Вештина комуникације 3. Рад с подацима и информацијама 4. Дигитална компетенција 5. Решавање проблема 6. Вештина сарадње 7. Вештине за живот у	- усменом провером усвојених знања - надзором у току практичног рада - естетском анализом уметничких дела - естетском

			разговор, „Грађевине, скулптуре и парко-ви”, фокус није на текстури, већ на значајним грађевинама, скулптурама у пленеру и парковима у нашој земљи. Наставник може да прикаже презентацију и да упореди наше наслеђе са светским, на-рочито значај за културни туризам и идентитет краја или земље.	демократском друштву 8. Брига за здравље 9. Еколошка компетенција 10. Естетска компетенција 11. Иницијативност и оријентација ка предузетништву	анализом реализованих ученичких радова (кроз разговор са ученицима) вредновањем реализованих ученичких радова (кроз разговор са ученицима) у складу са постављеним критеријумима Одељењске изложбе - Мапе радова
4.УОБРАЗИЉА	4	-развија чулне осетљивости и осећајности за свет уобразиље у ликовним делима - развија љубав према ликовном наслеђу. – користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; -црта разноврсним прибором и материјалом изражавајући замисли, машту, утиске . -гради апстрактне или	У овој целини су груписани предлози везани за разговор о значају маште (уобразиље, имагинације) у уметности, науци и свакодневним ситуацијама када је потребно пронаћи решење за неки проблем. И у шестом	1. Компетенција за целоживотно учење 2. Вештина комуникације 3. Рад с подацима и информацијама 4. Дигитална компетенција 5. Решавање проблема	- усменом провером усвојених знања - надзором у току практичног рада - естетском анализом

		фантастичне облике користећи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад.	разреду ученици уче о томе како да пронађу подстицај за развијање креативних идеја. Наставник прво показује репрезентативна остварења светских и домаћих уметника заснована на сновима, бајкама, митовима и легендама. Ученици треба самостално да одаберу податке (снове, бајке, митове или легенде) који их подстичу на рад.	6. Вештина сарадње 7. Вештине за живот у демократском друштву 8. Брига за здравље 9. Еколошка компетенција 10. Естетска компетенција 11. Иницијативност и оријентација ка предузетништву	уметничких дела - естетском анализом реализованих ученичких радова (кроз разговор са ученицима) вредновањем реализованих ученичких радова (кроз разговор са ученицима) у складу са постављеним критеријумима Одељењске изложбе - Мапе радова
5.ПРОСТОР	5	– обликује, самостално, или у сарадњи са другима, употребне предмете од материјала за рециклажу; – повезује карактеристичан експонат и одговарајући музеј – опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела;	У овој целини су груписани предлози везани за пројектну наставу обликовање простора у школи. Уколико школа има могућности, ученици могу да	1. Компетенција за целоживотно учење 2. Вештина комуникације 3. Рад с подацима и информацијама 4. Дигитална	- усменом провером усвојених знања - надзором у току практичног

		-зна да разликује елементе које чине амбијент и да их користи у креирању истог -развијање осећаја за простор -развија способности за препознавање различитих начина представљања простора у ликовним делима -развија способности естетског процењивања. -развијање способности за оплемењивање животног и радног простора.	обликују башту у школском дворишту. У оквиру ове теме ученици ће се бавити осмишљавањем животног простора и дизајном у срадњи са наставником Техничког образовања	компетенција 5. Решавање проблема 6. Вештина сарадње 7. Вештине за живот у демократском друштву 8. Брига за здравље 9. Еколошка компетенција 10. Естетска компетенција 11. Иницијативност и оријентација ка предузетништву	рада - естетском анализом уметничких дела - естетском анализом реализованих ученичких радова (кроз разговор са ученицима) вредновањем реализованих ученичких радова (кроз разговор са ученицима) у складу са постављеним критеријумима Одељењске изложбе - Мапе радова
--	--	---	---	--	--

Образовни стандарди за крај ____ 6. _ разреда:

Ниво образовних стандарда Област	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
БОЈА	ЛК111 разликује и користи основне медије, материјале и технике визуелних уметности , ЛК112 Изводи дводимензионалне радове, ЛК121 Описује свој рад и радове других, ЛК134 зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу	ЛК211 Познаје и користи основне изражајне могућности класичних и савремених техника медија и материјала визуелних уметности , ЛК222 Образлаже свој рад и радове других	ЛК312 Одабира адекватна средства помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју идеју , ЛК322 Изводи радове са одређеном намером користећи визуелне елементе и принципе , да би постига одређени ефекат , ЛК334 Разуме међусобну повезаност и утицај уметност и других области живота
КОМУНИКАЦИЈА	ЛК111 разликује и користи основне медије, материјале и технике визуелних уметности , ЛК113 Описује свој рад и радове других, ЛК134 зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу	ЛК211 Познаје и користи основне изражајне могућности класичних и савремених техника медија и материјала визуелних уметности , ЛК222 Образлаже свој рад и радове других, ЛК231 Лоцира одабрана уметничка дела у одабрани историјски и друштвени контекст	ЛК312 Одабира адекватна средства помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју идеју , ЛК322 Изводи радове са одређеном намером користећи визуелне елементе и принципе , да би постига одређени ефекат, ЛК333 Користи друга места и изворе (интернет да би проширио своја знања из визуелних уметности), ЛК334 Разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области

			живота
ТЕКСТУРЕ	ЛК111 разликује и користи основне медије, материјале и технике визуелних уметности , ЛК112 Изводи дводимензионалне радове, ЛК121 Описује свој рад и радове других, ЛК134 зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу	ЛК211 Познаје и користи основне изражајне могућности класичних и савремених техника медија и материјала визуелних уметности , ЛК222 Образлаже свој рад и радове других	ЛК312 Одабира адекватна средства помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју идеју , ЛК322 Изводи радове са одређеном намером користећи визуелне елементе и принципе , да би постига одређени ефекат , ЛК334 Раззме међусобну повезаност и утицај уметност и других области живота
УОБРАЗИЉА	ЛК111 разликује и користи основне медије, материјале и технике визуелних уметности , ЛК112 Изводи дводимензионалне радове, ЛК121 Описује свој рад и радове других, ЛК134 зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу	ЛК211 Познаје и користи основне изражајне могућности класичних и савремених техника медија и материјала визуелних уметности , ЛК222 Образлаже свој рад и радове других	ЛК312 Одабира адекватна средства помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју идеју , ЛК322 Изводи радове са одређеном намером користећи визуелне елементе и принципе , да би постига одређени ефекат , ЛК334 Раззме међусобну повезаност и утицај уметност и других области живота

ПРОСТОР	ЛК111 разликује и користи основне медије, материјале и технике визуелних уметности , ЛК112 Изводи дводимензионалне радове, ЛК121 Описује свој рад и радове других, ЛК134 зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу	ЛК211 Познаје и користи основне изражајне могућности класичних и савремених техника медија и материјала визуелних уметности , ЛК222 Образлаже свој рад и радове других	ЛК312 Одабира адекватна средства помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју идеју , ЛК322 Изводи радове са одређеном намером користећи визуелне елементе и принципе , да би постига одређени ефекат , ЛК334 Раззме међусобну повезаност и утицај уметност и других области живота
---------	---	---	--

Наставни предмет: Музичка култура

Наставница: Владимир Флорјанчић

Разред: шести

Циљ наставе	Циљ наставе и учења музичке културе је да код ученика, развијајући интересовања за музичку уметност, стваралачко и критичко мишљење, естетске критеријуме, формира естетску перцепцију и музички укус, као и одговоран однос према очувању музичког наслеђа и култури свога и других народа.				
Међупредметно повезивање (исход/садржаји)	Српски језик и књижевност, ликовна култура, историја, страни језик, математика, биологија, географија, информатика и рачунарство, верска настава, грађанско вапситање				
Годишњи фонд часова	36		Недељни фонд часова	1	
НАСТАВНЕ ТЕМЕ	Оријен. број часова	Исходи за предмет на крају разреда	Начин реализације исхода/циљева (дидактичко-методичка решења)	Међупредметне компетенције	Начин праћења остварености циљева и постигнућа ученика
Човек и музика	1	Ученик ће бити у стању да: - препозна музику старих епоха као инспирацију у савременој музици - препозна и отпева химне користи могућности ИКТ-а у извођењу и слушању музике.	Упознавање са циљевима, исходима, наставним садржајима, критеријумима оцењивања, стицање увида у предзнања ученика и даље планирање рада,	- компетенције за целоживотно учење; - компетенције за решавање проблема; - компетенције за сарадњу	У зависности од области и теме, постигнућа ученика се могу оценити усменом провером, краћим писаним проверама (до 15 минута) и проценом
Певањем и свирањем упознајемо музику	29	Ученик ће бити у стању да: - издвоји начине коришћења изражајних средстава у одабраним музичким примерима; - објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија; технологија записивања, штампања нота; извођачке и техничке могућности инструмената; - изводи музичке примере користећи	Монолошко-дијалошке методе Метода демонстрације Игровне активности Интерактивне методе и кооперативно учење Игровне активности Интерактивне методе и	- Компетемције а учење; - Компетенције за решавање проблема; - Компетенције за сарадњу; - Естетичка компетенције; - одговоран однос према здрављу; - комуникација; - дигитална компетенција	практичног рада и стваралачког ангажовања. Поред ових традиционалних начина оцењивања, треба користити и друге начине оцењивања као што су: – допринос ученика за време групног рада,

		глас самостално и у групи; - изводи музичке примере користећи глас, покрет традиционалне или ритмичке инструменте, самостално и у групи; - примењује правилну технику певања; - примењује различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције; - примењује различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције; - развије координацију и моторику кроз свирање и покрет; - изрази доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност); - примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању; - користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет; - комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом; - идентификује репрезентативне музичке примере; - коментарише слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте;	кооперативно учење Улога наставника у току реализације програма: наставник као извор знања, креатор, организатор и координатор активности, мотиватор, Улога ученика: током реализације акценат ће бити на активностима, повезивању садржаја са свакодневницом Корелација са другим областима, предметима...		– израда креативних задатака на одређену тему, – рад на пројекту (ученик даје решење за неки проблем и одговара на конкретне потребе), – специфичне вештине.
--	--	--	---	--	---

		- повеже различите видове музичког изражавања са друштвено-историјским амбијентом у коме су настали; - издвоји начине коришћења изражајних средстава у одабраним музичким примерима. - објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија.) - користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво; - коментарише слушано дело у односу на динамичке елементе; - коментарише слушано дело у односу на њихов темпо. - критички просуђује, анализира и аргументовано доноси мишљење о музичком делу; - препозна инструмент или групу према врсти композиције у оквиру датог музичког стила. - критички просуђује лош утицај прегласне музике на здравље; - понаша се у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама; - учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката; - учествује у школским приредбама и манифестацијама; користи могућности ИКТ-а за самостално			
--	--	---	--	--	--

		истраживање, извођење и стваралаштво.			
Музика средњег века и ренесансе		Ученик ће бити у стању да: - наведе изражајна средстава музичке уметности карактеристична за период средњег века; - наведе начине и средства музичког изражавања у средњем веку у Европи и Србији; - разликује вокално-инструменталне и инструменталне облике средњег века; - уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у средњем веку; - идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника средњег века; - објасни како друштвени развој утиче на начине и облике музичког изражавања; - искаже своје мишљење о значају и улози музике у животу средњег века у Европи и Србији; - наведе начине и средства музичког изражавања у ренесанси; - објасни како друштвени развој утиче на начине и облике музичког изражавања у ренесанси; искаже своје мишљење о значају и улози музике у животу ренесанси;	Упознавање са циљевима, исходима, наставним садржајима, критеријумима оцењивања, стицање увида у предзнања ученика и даље планирање рада, Монолошко-дијалогске методе Метода демонстрације Игровне активности Интерактивне методе и кооперативно учење Игровне активности Интерактивне методе и кооперативно учење Улога наставника у току реализације програма: наставник као извор знања, креатор, организатор и координатор активности, мотиватор, Улога ученика: током реализације акценат ће бити на активностима, повезивању садржаја са свакодневницом	- Компетенције за учење; - Естетичке компетенције, - Дигитална компетенције	У зависности од области и теме, постигнућа ученика се могу оценити усменом провером, краћим писаним проверама (до 15 минута) и проценом практичног рада и стваралачког ангажовања. Поред ових традиционалних начина оцењивања, треба користити и друге начине оцењивања као што су: – допринос ученика за време групног рада, – израда креативних задатака на одређену тему, – рад на пројекту (ученик даје решење за неки проблем и одговара на конкретне потребе),
Музички инструменти	2	Ученик ће бити у стању да:		- Компетенције за учење; - Естетичке компетенције,	

		- класификује инструменте по начину настанка звука; - опише основне карактеристике инструмената са диркама; - опише основне карактеристике клавира и чембала; користи могућности ИКТ-а у примени знања о музичким инструментима (коришћење доступних апликација).	Корелација са другим областима, предметима...	- Дигитална компетенције	- специфичне вештине
--	--	--	---	--------------------------	----------------------

Образовни стандарди за крај ____ 6._ разреда:

Ниво образовних стандарда		Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
Област				

Знање и разумевање	1.1.1 Препозна основне елементе музичке писмености 1.1.2 Опише основне елементе музичке писмености	2.1.1. Уме да анализира повезаност музичких елемената и карактеристика музичких инструмената са музичком изражајношћу 2.1.2. Уме да анализира повезаност структуре и драматургије одређеног музичког жанра 2.1.3. Уме да анализира повезаност облика народног музицирања са специфичним контекстом народног живота	3.1.1 Ученик зна функцију елемената музичке писмености и извођачких састава у оквиру музичког дела 3.1.2 Ученик разуме историјске и друштвене околности настанка жанра и облика музичког фолклора 3.1.3. Ученик критички и аргументовано образлаже свој суд 3.1.4 Ученик уме креативно да комбинује изражајне музичке елементе у естетичком контексту
Слушање музике	1.2.1. Ученик уме на основу слушања музичких примера да именује музичке изражајне елементе 1.2.2. Ученик уме на основу слушања музичких примера да именује извођачки састав 1.2.3. Ученик уме на основу слушања музичких примера да именује музичке саставе 1.2.4. Ученик уме на основу слушања музичких примера да именује српски музички фолклор	2.2.1. Ученик уме да опише и анализира карактеристике звучног примера кроз садејство опажених музичких елемената 2.2.2 Ученик уме да препозна структуру одређеног жанра	3.2.1. Ученик уме да анализира и открије везу опажених карактеристика са структуралном и драматуршком димензијом звучног примера 3.2.2. Ученик уме да анализира и открије везу опажених карактеристика са жанровским историјско-стилским контекстом звучног

			примера 3.2.3. Ученик уме да анализира и открије везу опажених карактеристика са контекстом настанка и примене различитих облика музичког фолклора
Музичко извођење	1.3.1. пева једноставне дечје, народне или популарне композиције 1.3.2. изводи једноставне дечије, народне или популарне композиције на бар једном инструменту		3.3.1. изведе разноврсни музички репертоар певањем и свирањем као солиста и у школским ансамблима
Музичко стваралаштво	1.4.2. ученик уме да осмисли мање музичке целине на основу понуђених модела 1.4.3. ученик уме да изводи пратеће ритмичке и мелодијско-ритмичке деонице на направљеним музичким инструментима 1.4.4. учествује у одабиру музике за дати жанровски и историјски контекст		3.4.1. осмишљава пратеће аранжмане за Орфов инструментаријум и друге задате музичке инструменте 3.4.2. импровизује и/или компонује мање музичке целине у оквиру различитих жанрова и стилова 3.4.3 осмисли музику за школску представу, приредбу или перформанс

Наставни предмет: ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Циљ и задаци предмета			Циљ учења физичког и здравственог васпитања је да ученик унапрђује физичке способности, моторичке вештине и знаање из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и применеправилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.			
Корелација са другим предметима			Биологија, географија, музичка култура, ликовна култура, информатика и рачунарство, математика, српски језик			
Годишњи фонд часова			72	Недељни фонд часова	2	
Редни број теме	Област/тема	Оријентац иони број часова	Исходи за тему	Начини и поступци за постизање исхода (дидактичко-методичка решења, активности)	Међупредметне компетенције	Начин и поступци за процену и проверу остварености постигнућа и циљева
1.	Физичке способности	4	Ученик ће бити у стању да: - примени једноставне комплексе простих и општеприпремних вежби - изведе вежбе (разноврсна природна и изведена кретања) и користи их у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама - упоређи резултате тестирања са вредностима за свој узраст и сагледа сопствени моторички напредак	Теоријски часови на почетку полугодишта : Континуирано током целе школске године највећим делом у уводној и завршној фази часа	Одговоран однос према здрављу Естетска компетенција Компетенција за целоживотно учење Вештина комуникације .Решавање проблема Вештина сарадње	Одговоран однос према здрављу Естетска компетенција Компетенција за целоживотно учење Вештина комуникације .Решавање проблема Вештина сарадње

2.	Мерење - тестирање	8		Објашњење и демонстрација од стране наставника Провера и пробно тестирање		
3.	Атлетика А) трчања Б) скокови Ц) бацања	18	- комбинује и користи достигнути ниво усвојене технике кретања у спорту и свакодневном животу - доводи у везу развој физичких способности са атлетским дисциплинама	Усмено објашњење и демонстрација од стране наставника и ученика Припремне вежбе за различите технике трчања, скоковс и бацања Сугестије, корекције, похвале од стране наставника	Одговоран однос према здрављу Естетска компетенција Компетенција за целоживотно учење Вештина комуникације .Решавање проблема Вештина сарадње	Одговоран однос према здрављу Естетска компетенција Компетенција за целоживотно учење Вештина комуникације .Решавање проблема Вештина сарадње

4.	Гимнастика А) вежбе на тлу Б)Прескок Ц)вежбе на греди	15	- одржава стабилну и динамичку равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела - користи елементе гимнастике у свакодневним животним ситуацијама и игри - процени сопствене могућности за вежбе у гимнастички	Од познатог ка непознатом, од лакшег ка тежем Обавезна асистенција од стране наставника и ученика У случају отежаног савлађивања - враћање напредвежбе и извођење по фазама		Активност ученика на часу Практична провера усвојености технике извођења елемената и познавање основних правила асистенције Степен напредовања у извођењу у односу на почетни ниво
5.	Кошарка	14	- користи елементе технике у игри - примењује основна правила кошарке у игри - учествује на унутародељенским такмичењима	Усмено објашњење и демонстрација Рад у паровима и групама Од лакшег ка тежем Континуирано праћење: сугестије, корекције, похвале	Одговоран однос према здрављу Естетска компетенција Компетенција за целоживотно учење Вештина комуникације	Активност ученика на часу Практична провера усвојености технике извођења елемената и познавање основних правила Степен напредовања у извођењу у односу на почетни ниво Степен усвојености правила и примена правила у игри
6.	Полигони	5	Повећање успешности и брзине извођења задатака у полигону, уз испуњавање одређених временских норми -Ратвој спретности, окретности, брзине, издржљивости и концентрације	Јасно дефинисана и демонстрирана правила извођења Најпре Кружни метод – рад по станицама, 2-3 групе, а након тога извођење у целости Пробно мерење приликом извођења полигона у	.Решавање проблема Вештина сарадње Одговоран однос према здрављу Естетска	Ангажованост ученика на часу Степен остварености временских норми Континуиран напредак приликом сваког извођења (временске норме)

				целости	компетенција	
7.	Ритмика и плес	6	- изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу - игра народно коло - изведе кретања у различитом ритму - изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура		Компетенција за целоживотно учење Вештина комуникације . Одговоран однос према здрављу	
8.	Физичка и здравствена култура (Реализује се кроз све наставне области и теме уз практичан рад)	/	- објасни својим речима сврху и значај вежбања - користи основну терминологију вежбања - поштује правила понашања у и на просторима за вежбање у школи и ван ње, као и на спортским манифестацијама - примени мере безбедности током вежбања - одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање - примени и поштује правила тимске и спортске игре у складу са етичким нормама - навија и бодри учеснике на такмичењима и решава	Наставник и ученици воде рачуна да приликом извођења сваки ученик има довољно простора како не би дошло до ометања и повређивања Објашњење и демонстрација од стране наставника или ученика	Естетска компетенција Компетенција за целоживотно учење Вештина комуникације .Решавање проблема Вештина сарадње Одговоран однос према здрављу	Степен ангажованости ученика Напредак у извођењу елемената

			конфликте на социјално прихватљив начин -користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско-рекреативних активности - прихвати сопствену победу и пораз у складу са "ферплејом" - примењује научено у физичком и здравственом васпитању у ванредним ситуацијама - препозна лепоту покрета и кретања у физичком вежбању и спорту - направи план дневних активности - наведе примере утицаја физичког вежбања на здравље - разликује здраве и нездраве начине исхране - направи недељни јеловник уравнотежене исхране уз помоћ наставника. - примењује здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања - препозна врсту повреде		Естетска компетенција Компетенција за целоживотно учење Вештина комуникације .Решавање проблема Вештина сарадње Одговоран однос према здрављу Компетенција за целоживотно у Естетска компетенција	
--	--	--	---	--	---	--

			- правилно реагује у случају повреде - чува животну средину током вежбања		Решавање проблема Вештина сарадње Одговоран однос према здрављу Вештина комуникације	
8	Опште припремне вежбе	2	Ученици имају знања и поштују принципе приликом извођења вежби Способни су да прикажу комплексе општеприпремних вежби у складу са наставном јединицом	На уводним часовима и у припремном делу часа током године Наставник и ученици изводе ОП вежбе са и без реквизита, ..	Одговоран однос према здрављу Естетска компетенција Компетенција за целоживотно учење Вештина комуникације .Решавање проблема Вештина сарадње	Процена од стране наставника и ученика о правиности и сврсисходности вежбања

Наставни предмет – ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ/ОБАВЕЗНА ФИЗИЧКА АКТИВНОСТ

Циљ и задаци предмета: Циљ учења физичког и здравственог васпитања је да ученик унапрђује физичке способности, моторичке вештине и знаање из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и применеправилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.					
Годишњи фонд часова			54	Недељни фонд часова	1.5
Редни број теме	Област/тема	Оријентациони број часова	Исходи за тему	Начини и поступци за постизање исхода (дидактичко-методичка решења, активности)	Начин и поступци за процену и проверу остварености постигнућа и циљева
1.	Мали фудбал	19	Додавање и пријем Вођење Жонглирање Играње главом Финтирање Шутирање Елементи тактике	Усмено објашњење и демонстрација Корекције, сугестије, похвале Мењање услова у којима се изводе елементи	Наставник и ученици оцењују степен ангажованости и заинтересованости ученика, поштовање хигијенско-здравствених навика, степен напредовања у односу на почетни ниво, поштовање правила понашања ик фер плеја, сарадња са осталим ученицима, знања о значају ФВ.
2.	Атлетика	4	Полигон: трчање, скокови	Усмено објашњење и демонстрација Корекције, сугестије, похвале Помоћ ученика коморганизације Најпре извођење по деловима па у целости	
3.	Гимнастика	4	Вежбе на тлу – састав	Усмено објашњење и демонстрација Корекције, сугестије, похвале Асистенција од стране ученика и наставника Помоћ ученика око организације	
4.	Ритмика и плес	3	Вежбе са вијачом и обручем	Усмено објашњење и демонстрација	

				Корекције, сугестије, похвале	здравствених навика , степен напредовања у односу на почетни ниво, поштовање правила понашања ик фер плеја, сарадња са осталим ученицима, знања о значају ФВ.
5.	Развој физичких способности	3	Рад по станицама	Усмено објашњење и демонстрација Корекције, сугестије, похвале	
6.	Кошарка	3	Игра са применом правила	Наставник и ученици суде уз примену правила	
7.	Активности на снегу	6	Шетња, клискање, санкање	Парк „Пећина“ Упознавање са тереном и Мерама безбедности	
8	Турнир – спортске игре	6	Утакмица са правилима и суђењем	Наставник и ученици суде уз примену и поштовање правила	
9.	Оријентиринг	6	Рад по задацима и оријентациони крос	Парк“Пећина“од лакшег ка тежем, упознавање терена, начина извршења задатака	

Стандарди за крај петог разреда – ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Ниво образовних стандарда Област	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
Физичко васпитање и спорт Здравствено васпитање Опште припремне вежбе	ФВ. 1.2.1 Зна смисао физичког васпитања ФВ.1.2.2. Утицај физичког вежбања ФВ.1.2.3. основне појмове везане за физичко вежбање ФВ.1.2.4. безбедност током вежбања ФВ.1.2.5. основна правила спортских игара ФВ.1.1..24. Правилно изводи најмање један комплекс вежби обликовања и приказује вежбе	ФВ.2.2.1. зна терминологију ФВ.2.2.2. основе тренинга ФВ.2.2.3. Да дозира оптерећење током вежбања ФВ.2.1.22. Правилно изводи и показује више комплекса вежбо обликовања без и са реквизитима	

	за поједине делове тела ФВ.1.1.25. Зна утицај ВО на организам познаје поделу вежби обликовања и њихову терминологију, и функцију појединих вежби у комплексу		
Мерење и тестирање			
Атлетика	Фв.1.1.3. правилно трчи варијантама технике трчања на кратке, средње и дуге стазе и мери резултат Фв.1.1.4. зна терминологију, значај трчања,м основе тренинга и пружа прву помоћ Фв.1.1.7. зна правилно да скаче увис техником маказице Фв.1.1.10 Зна правила за такмичење, сигурносна правила, влада терминологијом, основама тренинга и пружа прву помоћ	ФВ.2.1.7 зна правила такмичења ФВ.2.1.8. учествује на такмичењу у једној атлетској дисциплини ФВ.	ФВ.3.1.3. Правилно изводи варијанту технике штафетног трчањаа ФВ3.1.5. зна правила неопходна за такмичење у атлетском петобоју
Гимнастика	Фв. 1.1.11. ученик/ца правилно изводи вежбу на тлу ФВ.1.1.12.Правилно изводи прескоке ФВ.1.1.13. правилно изводи вежбе и комбинације вежби на греди ФВ.1.1.19. Зна називе вежби, основе организације рада на справи и пружа прву помоћ	ФВ.2.1.9.правилно изводи вежбе комбиинације вежби на тлу ФВ.2.1.10. правилно изводи згрчку ФВ.2.1.11Вежбњ и комбинације вежби на греди ФВ.2.1.17. Зна мере сигурности, чување и помагање, називе вежби и основе организације рда	ФВ.3.1.6. Правилно изводи вежбе и комбинације вежби натлу ФВ.3.1.7. правилно изводизгрчку и разношку са изразитијом фазом лета ФВ.3.1-8. Правилно изводи омбинацију вежбби на греди ФВ.3.1.15. зна мере сигурности, чување и помагање, називе вежби, основе организације рада и учествује нашколском такмичењу

Кошарка	ФВ.1.1.1. игра спортску игру примењујући основну технику, неопходна правила ФВ.1.1.2. зна функцију игре, основне појмове , неопходна правила, основне принципе тренинга и пружа прву помоћ	Фв.2.1.1. Игра спортску игру примењујући виши ниво технике, већи број правила, једноставније тактичке комбинације, уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других ФВ.2.1.2. зна функцију и значај спортске игре, већи број правила. Принципе и утицај тренинга	ФВ.3.1.1. Игра спортску игру примењујућим сложене елементе технике., испуњавајући тактичке задатке ФВ. 3.1.2. зна тактику игре, начоин организовања утакмице
Полигони			
Ритмика и плес	ФВ.1.1.20. успешно се креће у ритму и темпу музичке пратње у простору основним облицима кретања ФВ.1.1.21.Правилно изводи основне вежбе из ритмичке гимнастике ФВ.1.1.22.Зна називе вежби и основе тренинга, пружа прву помоћ	ФВ.2.1.18.повезује просторно и временски плесне елементе у целину, ФВ.2.1.19. влада основном терминологијом, препознаје и разликује друштвене и народне плесоне	ФВ.3.1.18. правилно изводи самостални састав без и са реквизита, учествују натакмичењима

Наставни предмет: ВЕРСКА НАСТАВА

Разред: ШЕСТИ

Циљ наставе	Циљ наставе православног катихизиса (веронауке) у основном образовању и васпитању јесте да пружи целовит православни поглед на свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот (историјску реалност Цркве) и есхатолошки (будући) живот (димензију идеалног). То значи да ученици систематски упознају православну веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење (литургијско, као и подвижничко искуство Православне Цркве) обухвата сва позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање.				
Међупредметно повезивање (исход/садржаји)	Српски језик, историја, географија, биологиј, музичка култура, ликовна култура, свакодневни живот у прошлости, грађанско васпитање				
Годишњи фонд часова	36		Недељни фонд часова	1	
НАСТАВНЕ ТЕМЕ	Оријен. број часова	Исходи за предмет на крају разреда	Начин реализације исхода/циљева (дидактичко-методичка решења)	Међупредметне компетенције	Начин праћења остварености циљева и постигнућа ученика
УВОД	1	Сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 6. разреда основне школе; Моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања.	1. Упознавање ученика са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада; 2. Комбиновање више врста дидактичког материјала;	Компетенција за учење Комуникација Компетенција за целоживотно учење – уме да процени степен у ком је савладао претходно градиво.	Формативно свакодневно оцењивање усмених одговора ученика. Самоевалуација и евалуација на крају месеца и током појединих часова.
ПРИПРЕМА СВЕТА ЗА ДОЛАЗАК СИНА БОЖИЈЕГ	5	-моћи да каже да су Јевреји пред долазак Месије били под Римском окупацијом и да су међу њима постојале поделе; -моћи да препозна да су Јевреји	3. Илустрација, шеме, мапа ума; 4. ППТ презентације; 5.	Компетенција за учење - рад са подацима и информацијама - Комуникација -користи могућности ваншколског	Домаћи задатак и писана провера. Евалуацију наставе наставник ће остварити још на два

		очекивали Месију на основу старозаветних пророштава; -моћи да преприча живот Светог Јована Претече и Крститеља Господњег и каже да је он припремао народ за долазак Христа; - моћи да доживи врлински живот и покајање као припрему за сусрет са Христом.	Коришћење веб алата; 6. Тестови; 7. Видео записи са питањима; 8. Анализа литературе; 9. Израда ППТ презентације; 10. Израда паноа; 11. Кратка предавања од стране ученика; 12. Самоевалуација и евалуација; 13. Реализација наставе у складу са савременим педагошким захтевима у погледу употребе	учења, негује и развија лична интересовања	начина: -Процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкете евалуационих листића; - Провером знања које ученици усвајају на часу и испитивањем ставова. Оцењивање Непосредно опиисно оцењивање ученика може се вржити кроз: -Усмено испитивање; - Писмено испитивање; - Посматрање понашања ученика.
УВОД У НОВИ ЗАВЕТ	5	-моћи да закључи да је доласком Исуса Христа Бог склопио Нови Завет са људима; -мооћи да наведе неке• од новозаветних књига и околности њиховог настанка; -моћи да пронађе одређени библијски одељак; -моћи да каже да се Библија користи на богослужењима; - моћи да именује Јеванђелисте и препозна њихове иконографске симболе; -бити подстакнут на читање Светог Писма.	разноврсних метода, облика рада и наставних средстава; 14. Прилагођавање тема узрасту ученика, њиховим интересовањима, склоностима, способностима и мотивацији; 15. У остваривању савремене наставе наставник је извор знања, креатор, организатор и	Решавање проблема Вештина комуникације - чува језички идентитет. Одговоран однос према околини Рад са подацима и информацијама – користи ИТ за чување, презентацију и основну обраду података. Одговорно учешће у демократском друштву .	

БОГОЧОВЕК	17	-моћи да преприча догађај Благовести и да препозна да је то „почетак спасења,,; -моћи да препозна службу анђела као гласника и служитеља Божијих; - моћи да препозна Богородичино прихватање воље Божије као израз слободе; -моћи да уочи да је за разлику од Еве, Богородица послушала Бога; -моћи да препричанеке од догађаја из живота Пресвете Богородице и повеже их са Богородичиним празницима; -моћи да преприча библијски опис Рођења Христовог; - моћи да препозна да је Христос дошао на свет да сједини Бога и човека; -моћи да преприча библијски опис Христовог крштења, поста и кушања; - моћи да препозна да су Христова чуда израз Његове љубави према људима; - моћи да увиди разлику између старозаветног закона и новозаветних заповести о љубави; -бити подстакнут да прихвати Христа за свој животни узор; -моћи да преприча догађаје	координатор ученичких активности у наставном процесу; 16. Настава је успешно реализована ако је ученик спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједичарење са ближњима и Богом.	Сарадња -Естетичка компетенција Вештина сарадње – конструктивно, аргументовано и креативно доприноси раду групе. - активно слуша и поставља релевантна питања. Вештина за живот у демократском друштву – промовише позитивне вредности друштва у различитим активностима .	
-----------	----	--	--	---	--

		Васкрсења Лазаревог и Уласка у Јерусалим; -моћи да увид контрадикторност између очекивања јеврејског народа спрам Христове личности; -моћи да хронолошки наведе догађаје Страсне седмице; -моћи да преприча библијски опис Тајне Вечере и у приносу хлеба и вина препозна Свету Литургију; -моћи да преприча библијски опис Христовог Страдања и Васкрсења; -моћи да кроз тумачење тропара Христовог Васкрсења препозна да је Христос победио смрт и омогућио свима васкрсење из мртвих.			
ЦРКВА ДУХА СВЕТОГА	8	моћи да преприча догађаје Вазнесења и Педесетнице; -моћи да каже да је силаском Духа Светог на апостоле рођена Црква Христова; -моћи да именује неколико светих апостола и наведе неке од догађаја из њиховог живота; -моћи да уочи да су у Римском царству хришћани били гоњени и наведе неке од примера мучеништва; -моћи да објасни значај доношења Миланског едикта; -		Естетичка компетенција Компетенција за учење - рад са подацима и информацијама – Комуникација Естетска компетенција – препознаје естетске елементе у различитим контекстима као што су: уметничко стваралаштво, национална и светска природна и културна баштина, језичка култура.	-

		моћи да усвоји вредност толеранције међу људима различитих верских убеђења.			
--	--	---	--	--	--

Наставни предмет: ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Циљ и задаци предмета		Циљ предмета је оспособљавање ученика за активно учење у животу школе проширивањем практичних знања о демократији, њеним принципима и вредностима на нивоу функционисања школе.			
Годишњи фонд часова		36		Недељни фонд часова	1
Редни број теме	Област/тема	Оријентациони број часова	Специфични циљеви/задаци за област предмета	Начини и поступци за постизање исхода (дидактичко-методичка решења, активности)	Начин и поступци за процену и проверу остварености постигнућа и циљева
1.	Упознавање основних елемената програма	6	да се ученици обуче техникама тимског рада	- интерактивне методе - истраживачке методе - симулација - играње улога - „мозгалица" - интервју са надлежним личностима	- Ученички радови - Анкете - Презентације - Самоевалуација
2.	Први корак: уочавање проблема у заједници	4	да се ученици подстакну и оспособе за активно учешће у животу школе	- истраживачке методе - симулација - играње улога - „мозгалица" - интервју са надлежним личностима	- Ученички радови - Анкете - Презентације - Самоевалуација
3.	Други корак: избор проблема	2	да се ученици подстакну и оспособе за активно учешће у животу школе	- истраживачке методе - симулација - играње улога - „мозгалица" - интервју са надлежним личностима	- Ученички радови - Анкете - Презентације - Самоевалуација

4.	Трећи корак: сакупљање података о изабраном проблеми	8	да се ученици обуче техникама тимског рада	- истраживачке методе - симулација - играње улога - „мозгалица“ - интервју са надлежним личностима	- Ученички радови - Анкете - Презентације - Самоевалуација
5.	Четврти корак: израда студије	10	да се ученици подстакну и оспособе за активно учешће у животу школе	- истраживачке методе - симулација - играње улога - „мозгалица“ - интервју са надлежним личностима	- Ученички радови - Анкете - Презентације - Самоевалуација
6.	Пети корак: јавна презентација студије	2	да се ученици подстакну и оспособе за активно учешће у животу школе	- истраживачке методе - симулација - играње улога - „мозгалица“ - интервју са надлежним личностима	- Ученички радови - Анкете - Презентације - Самоевалуација
7.	Шести корак: осврт на научено	4	да се код ученика развије способност критичког просуђивања и одговорног одлучивања	- истраживачке методе - симулација - играње улога - „мозгалица“ - интервју са надлежним личностима	- Ученички радови - Анкете - Презентације - Самоевалуација

Наставни предмет: ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК – 6.разред

Циљ наставе	Циљ наставе и учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.				
Међупредметно повезивање (исход/садржаји)	Српски језик, енглески језик, грађанско васпитање, математика, физичко васпитање, географија				
Годишњи фонд часова	72		Недељни фонд часова	2	
НАСТАВНЕ ТЕМЕ	Оријен. број часова	Исходи за предмет на крају разреда	Начин реализације исхода/циљева (дидактичко-методичка решења)	Међупредметне компетенције	Начин праћења остварености циљева и постигнућа ученика
ПРЕДСТАВЉАЊЕ И ОПИСИВАЊЕ ОСОБА Представљање и поздрављање; тражење и давање информација личне природе (опис себе и других ...)	3	- препознају и именују основне појмове који се односе на тему; - разумеју дијалоге који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; - представе себе или неког другог - праве разлику између „c'est/ il est“ приликом представљања - комуницирају са наставником и другим ученицима на задату тему - развијају вештину слушања аудио	Симулације и играње улога у паровима, вежбе усменог разумевања (упитници, чек-листе...).	Компетенција за целоживотно учење Вештина комуникације Рад с подацима и информацијама Вештина сарадње Вештине за живот у демократском друштву	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.

		материјала - причају о себи, о својим уметничким и спортским активностима, - локализују предмете у простору, - науче да слушају и да размењују мишљење - поставе питања везана за слободне активности.			
ИНТЕРЕСОВАЊА И СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ Поздрављање и представљање; изражавање допадања и непопадања; слободне активности, опис својих свакодневних активности Исказивање	10	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставне текстове који се односе на представљање других; - представе друге једноставним језичким средствима; - размењују једноставне информације личне природе - разумеју и формулишу кратке исказе којима се изражава мишљење, допадање/непопадање; - причају о својим активностима из свакодневног живота - користе велики број израза везаних за слободне активности; - у неколико везаних изказа саопште информације о себи, шта воле а шта не воле да раде у слободно време; - поставе саговорнику питања	-Слушање и разумевање кратких дијалога -Слушање и реаговање на команде наставника - Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.) - Израда паноя, презентација - Вежбе слушања са унапред датим упутствима - Повезивање звучног материјала са	Компетенција за целоживотно учење Вештина комуникације Вештина сарадње Вештине за живот у демократском друштву Брига за здравље	У оквиру формативне евалуације: -кратке усмене вежбе размене информација, - игре ситуација (jeux de rôle) у пару или у групи, - говорне вежбе (излагање не дуже од 1 – 2 минута), - писмена вежбања (СЕ/РЕ), - краћи вођени састави, -тестови (граматички и лексички; стандардизовани –

нтересовања (хобија, активности у слободно време и сл.).		везана за слободне активности; - употребе повратне глаголе у свакодневној комуникацији; - опишу свој радни дан; - говоре о томе шта раде у слободно време; - постављају основна питања у интервјуу; - прихвате и одбију одређени предлог на активност - правилно изговарају одређене фонеме карактеристичне за француски језик.	илустрацијом и текстом, повезивање наслова са текстом. - Вежбе разумевања писаног језика. -Вежбе писменог изражавања (повезивање гласова и групе слова, замењивање речи цртежом или сликом, проналажење недостајуће речи, употпуњавање низа, проналажење "уљеза", осмосмерке, укрштене речи, повезивање краћег текста и реченица са сликама / илустрацијама, попуњавање формулара, тестова и анкета, писање честитки и разгледница, писање краћих текстова). - Класирање и упоређивање - Игре за обнављање лексике и граматике („вешања“, потапање бродова, бинго и сл.).		DELF и нестандардизовани), -израда пројекта, -израда домаћих задатака, -диктат, -ауто-евалуација, - посматрање, праћење и бележење напредовања ученика.
---	--	---	---	--	--

			- Повезивање са личним искуством - Повезивање са другим предметима - Самостални истраживачки рад (домаћи задаци, рад на пројекту).		
ОДЕВАЊЕ Прихватање или одбијање позива; Описивање особа; Опис одевања; Изражавање допадања или непопадања; Представљање одређене модне групације.	10	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставне предлоге и реагују на њих; - упуте једноставне предлоге; - пруже одговарајући изговор или оправдање; - поставе и одговоре на једноставна питања личне природе; - поведу разговор на тему одевања; - користе научени вокабулар везан за одевање; - пронађу тражене информације читањем и слушањем; - опишу како је неко одевен, користећи конструкцију	-Слушање и разумевање кратких дијалога -Слушање и реаговање на команде наставника - Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.) - Израда паноа, презентација - Вежбе слушања са унапред датим упутствима - Повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом, повезивање наслова са	Компетенција за целоживотно учење Вештина комуникације Вештина сарадње Вештине за живот у демократском друштву Брига за здравље Естетска компетенција Иницијативност и оријентација ка предузетништву	У оквиру формативне евалуације: -кратке усмене вежбе размене информација, - игре ситуација (jeux de rôle) у пару или у групи, - говорне вежбе (излагање не дужи од 1 – 2 минута), - писмена вежбања (CE/PE), - краћи вођени састави, -тестови (граматички и лексички; стандардизовани – DELF и нестандардизовани), -израда пројекта, -израда домаћих задатака, -диктат,

		неодређеног члана, одевног предмета и одговарајуће боје; - правилно користе мушки и женски род описних и показних придева; - разговарају о различитим стиливима облачења; - изразе свој укус у вези с одређеним стиливима моде; - користе глаголе који су релевантни за дату тему; - постављају питања и дају одговоре на питања која се тичу величине и броја; - дају савет другима у вези са задатом темом; - разумеју и користе изразе из фамилијарног говора; - прошире и примене знања опште културе; - илустративно прикажу припремљени експозе; - комбинују граматичку, лексичку и културолошку компетенцију.	текстом. - Вежбе разумевања писаног језика. - Вежбе писменог изражавања (повезивање гласова и групе слова, замењивање речи цртежом или сликом, проналажење недостајуће речи, употпуњавање низа, проналажење "уљеза", осмосмерке, укрштене речи, повезивање краћег текста и реченица са сликама / илустрацијама, попуњавање формулара, тестова и анкета, писање честитки и разгледница, писање краћих текстова). - Класирање и упоређивање - Игре за обнављање лексики и граматике („вешања“, потапање бродова, бинго и сл.). - Повезивање са личним		- ауто-евалуација, - посматрање, праћење и бележење напредовања ученика.
--	--	---	---	--	--

			искуством - Повезивање са другим предметима - Самостални истраживачки рад (домаћи задаци, рад на пројекту).		
МОЈА СОБА Опис простора у коме бораве; Изражавање позитивног и негативног односа у вези са стварима око себе; Разговор о личном простору.	11	- разумеју и препознају изразе који се користе да би се описао изглед одређеног простора - користе у писаним активностима предложне изразе уз помоћ којих лоцирају предмете - опишу просторије у којима бораве - разумеју краће текстове који се односе на представљање просторија у кући - користе једноставна језичка средства на задату тему; - размењују једноставне информације личне природе; - разумеју и размењују једноставне исказе у вези са жељама, допадањем/недопадањем; саопште шта желе, воле/не воле да раде од	- Слушање и разумевање кратких дијалога -Слушање и реаговање на команде наставника - Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.) - Израда паноя, презентација - Вежбе слушања са унапред датим упутствима - Повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом, повезивање наслова са текстом.	Компетенција за целоживотно учење Вештина комуникације Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Вештина сарадње Вештине за живот у демократском друштву Брига за здравље Еколошка компетенција Естетска компетенција Иницијативност и оријентација ка предузетништву	У оквиру формативне евалуације: -кратке усмене вежбе размене информација, - игре ситуација (jeux de rôle) у пару или у групи, - говорне вежбе (излагање не дуже од 1 – 2 минута), - писмена вежбања (CE/PE), - краћи вођени састави, -тестови (граматички и лексички; стандардизовани – DELF и нестандардизовани), -израда пројекта, -израда домаћих задатака, -диктат, -ауто-евалуација, - посматрање,

		кућних послова - разумеју једноставан опис предмета; - разумеју презентацију на тему - локализују предмете у простору уз помоћ предложних израза - описују илустрације на задату тему - усвоје знање у вези са учењем новог времена - логично повезују граматички одабране појмове - праве разлику између садашњег и прошлог времена - разумеју једноставне текстове који су написани у прошлом времену - интонативно разликују афирмативне од упитних исказа - препознају и формирају питање на више начина.	- Вежбе разумевања писаног језика. - Вежбе писменог изражавања (повезивање гласова и групе слова, замењивање речи цртежом или сликом, проналажење недостајуће речи, употпуњавање низа, проналажење "уљеза", осмосмерке, укрштене речи, повезивање краћег текста и реченица са сликама / илустрацијама, попуњавање формулара, тестова и анкета, писање честитки и разгледница, писање краћих текстова). - Класирање и упоређивање - Игре за обнављање лексике и граматике („вешања“, потапање бродова, бинго и сл.). - Повезивање са личним искуством - Повезивање са другим		праћење и бележење напредовања ученика.
--	--	---	--	--	--

			предметима - Самостални истраживачки рад (домаћи задаци, рад на пројекту).		
ИСХРАНА -Исказивање интересовања и способности да направе неки рецепт; разумевање и давање савета и упутстава; исказивање количина; разговор на тему личне исхране комуникативно сналажење у продавници , ресторану.	10	- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове у којима се описују - размене информације које се односе на дате комуникативне ситуације; - опишу интересовања и способности користећи једноставна језичка средства; - одговарају на постављена питања и усвоје лексику везану за тему исхране - употребљавају нове граматичке структуре у комуникацији - искажу допадање и недопадање у вези са исхраном, уз наглашену употребу одређеног члана - закључе како се долази до номиналне деривације - користе партитивни члан и разликују га у употреби од одређеног члана - примене научена граматичка	Слушање и разумевање кратких дијалога -Слушање и реаговање на команде наставника - Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.) - Израда паноа, презентација - Вежбе слушања са унапред датим упутствима - Повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом, повезивање наслова са текстом. - Вежбе разумевања писаног језика.	Компетенција за целоживотно учење Вештина комуникације Рад с подацима и информацијама Дигитална компетенција Решавање проблема Вештина сарадње Вештине за живот у демократском друштву Естетска компетенција Иницијативност и оријентација ка предузетништву	У оквиру формативне евалуације: -кратке усмене вежбе размене информација, - игре ситуација (jeux de rôle) у пару или у групи, - говорне вежбе (излагање не дуже од 1 – 2 минута), - писмена вежбања (CE/PE), - краћи вођени састави, -тестови (граматички и лексички; стандардизовани – DELF и нестандардизовани), -израда пројекта, -израда домаћих задатака, -диктат, -ауто-евалуација, - посматрање, праћење и бележење напредовања ученика.

		правила у практичним ситуацијама, када нешто купују или траже - препознају које глаголе користе уз партитивни члан - учествују у разговору на тему пирамиде исхране - дају савете другима у вези са начином исхране - искажу своје допадање и недопадање одређених намирница у исхрани - у усменој продукцији примене лексику везану за тему њихове личне исхране - правилно употребе негацију и облике члана - користе језичке конструкције везане за поручивање хране у ресторану - саветују шта је добро а шта није добро јести - праве листу за куповину, користећи се изразима за одређену количину - користе нову лексику да би организовали одређене друштвене	-Вежбе писменог изражавања (повезивање гласова и групе слова, замењивање речи цртежом или сликом, проналажење недостајуће речи, употпуњавање низа, проналажење "уљеза", осмосмерке, укрштене речи, повезивање краћег текста и реченица са сликама / илустрацијама, попуњавање формулара, тестова и анкета, писање честитки и разгледница, писање краћих текстова). - Класирање и упоређивање - Игре за обнављање лексике и граматике („вешања“, потапање бродова, бинго и сл.). - Повезивање са личним искуством - Повезивање са другим предметима - Самостални		
--	--	---	--	--	--

		активности.	истраживачки рад (домаћи задаци, рад на пројекту).		
Два писмена задатка (крај I и II полугодишта); Две контролне вежбе (на I и III клас. пер.)	8	Примењују и проверавају претходно усвојена знања.			Сумативна евалуација: Писмена и усмена провера

Образовни стандарди за крај ШЕСТОГ разреда:

Област \ Ниво образовних стандарда	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
1. ФУНКЦИОНАЛНО-ПРАГМАТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА - РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА	ДСТ.1.1.1. Разуме најједноставније речи, имена, бројеве (нпр. цене, датуме, изразе за количину и меру) и успева да их запише, уколико му се саопштавају или диктирају полако и разговетно и уколико су јасно контекстуализовани. ДСТ.1.1.2. Разуме значење најфреквентнијих речи, фраза и других основних лексичких	ДСТ.2.1.1. Разуме фреквентне речи и изразе као главне носиоце значења у кратким саопштењима на блиске теме. ДСТ.2.1.2. Разуме једноставније поруке личне природе. ДСТ.2.1.3. Разуме једноставнија	ДСТ.3.1.1. Разуме саопштења, упутства, молбе итд. који се тичу његових потреба и интересовања. ДСТ.3.1.2. Разуме основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са) говорника, уколико се говори разговетно и умереним темпом.

	елемената у оквиру једноставних, кратких, јасно контекстуализованих усмених исказа. ДСТ.1.1.3. Разуме и прати једноставна упутства и обавештења која се односе на познате ситуације, а исказана су спорим темпом и разговетно. ДСТ.1.1.4. Разуме споро и разговетно артикулисана јасно контекстуализована питања која се односе на непосредне личне потребе и интересовања, породицу, блиско окружење. ДСТ.1.1.5. Разуме основни смисао најједноставније конверзације, тј. предмет разговора који прати, уколико саговорници говоре довољно разговетно и споро.	упутства и поступа у складу с њима. ДСТ.2.1.4. Разуме краћа саопштења и питања која се односе на блиску и познату тематику. ДСТ.2.1.5. Разуме предмет краће усмене интеракције о личним и породичним стварима, непосредном друштвеном окружењу, природној средини. ДСТ.2.1.6. Разуме спорији, јасно артикулисани монолошки исказ од неколико реченица, уз одговарајуће паузе и понављања.	ДСТ.3.1.3. Разуме кратко и једноставно монолошко излагање на узрасно адекватне и блиске теме, као и презентације праћене визуелним елементима.
1. ФУНКЦИОНАЛНО-ПРАГМАТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА -РАЗУМЕВАЊЕ ПИСАНОГ ТЕКСТА	ДСТ.1.1.6. Препознаје лична и друга имена, као и најуобичајеније интернационализме, разуме фреквентне речи и изразе. ДСТ.1.1.7. Разуме кратке и једноставне поруке у белешкама, електронским порукама (мејл, СМС). ДСТ.1.1.8. Разуме најједноставнија упутства, уколико укључују и визуелне елементе	ДСТ.2.1.9. Разуме краће поруке личне природе са неколико суштинских информација (писма, мејлови итд.) ДСТ.2.1.10. Разуме најједноставније савете и упутства који се тичу непосредних потреба (оријентација у простору, употреба апарата, правило игре), праћена визуелним елементима. ДСТ.2.1.13. Разуме најопштији смисао једноставних прозних и поетских текстова прилагођених узрасту и интересовањима.	ДСТ.3.1.6. Разуме општи смисао и релевантне информације на блиске теме у порукама, писмима, мејловима. ДСТ.3.1.7. Разуме једноставнија упутства у вези с личним потребама и са сналажењем на јавним местима. ДСТ.3.1.12. Разуме смисао једноставнијих рекламних порука.
1. ФУНКЦИОНАЛНО-ПРАГМАТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	ДСТ.1.1.10. Чита наглас (изражајно) кратке и једноставне текстове (показујући да прати њихов општи смисао).	ДСТ.2.1.16. Успева да накратко поведе и/или одржи разговор на блиске и	ДСТ.3.1.13. Описује себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике,

-УСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ	ДСТ.1.1.11. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи најједноставнија језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника. ДСТ.1.1.12. Саопштава саговорнику основне информације о себи и најближем окружењу (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби). ДСТ.1.1.13. Најједноставнијим језичким средствима тражи од саговорника одређени предмет. ДСТ.1.1.14. Најједноставнијим језичким средствима, уз употребу увежбаних фраза, именује и описује људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства. ДСТ.1.1.15. Поставља најједноставнија питања личне природе (о блиским темама, потребама, интересовањима, предметима у нечијем поседу) и одговара на слична питања саговорника. ДСТ.1.1.16. Најједноставнијим језичким средствима саопштава шта воли, а шта не и поставља иста/таква питања саговорнику	познате теме. ДСТ.2.1.17. У оквиру размене информација са саговорником о темама од непосредног личног интереса повезује неколико реченица у смислену целину. ДСТ.2.1.18. На једноставан начин тражи од саговорника предмет, објашњење, услугу. ДСТ.2.1.19. Једноставним средствима описује или представља људе, предмете у свакодневной употреби, места, уобичајене активности. ДСТ.2.1.20. Поставља једноставнија питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника. ДСТ.2.1.21. Исказује допадање и недопадање, слагање и неслагање. ДСТ.2.1.22. Размењује основне информације о плановима и обавезама. ДСТ.2.1.23. Формулише љубазне молбе и извињења.	претходне и планиране активности и догађаје. ДСТ.3.1.14. Поставља неколико повезаних питања у низу, на познате теме у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, уз евентуалну помоћ и понављање; одговара на слична питања саговорника. ДСТ.3.1.17. Једноставним средствима пореди људе, ствари и појаве. ДСТ.3.1.18. На једноставан начин и укратко излаже на задату тему или резимира краћи текст (прочитан или одслушан), делимично користећи и језичка средства која се у њему појављују.
---------------------------	--	---	--

1. ФУНКЦИОНАЛНО-ПРАГМАТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА -ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ	ДСТ.1.1.17. Пише најједноставније податке о себи и лицима из свог блиског окружења, у обрасцима, упитницима или табелама.		
	ДСТ.1.1.18. Пише најкраће и најсажетије белешке о информацијама од непосредног личног интереса (нпр. списак за куповину).	ДСТ.2.1.24. Пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама.	ДСТ.3.1.20. Саставља краће текстове од неколико повезаних реченица о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота.
	ДСТ.1.1.19. Писаним путем доставља информације о себи или тражи информације о другима.	ДСТ.2.1.27. Пише кратке текстове на блиске теме у којима описује себе, своју породицу и	ДСТ.3.1.21. На једноставан начин описује догађаје и обављене активности.
	ДСТ.1.1.20. Пише кратке и једноставне поздраве и поруке (као СМС, путем електронске поште или социјалне мреже).	окружење, користећи фреквентне кохезивне елементе.	
	ДСТ.1.1.21. Повезује неколико кратких исказа у везани текст о блиским темама		

1. ФУНКЦИОНАЛНО-ПРАГМАТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА - МЕДИЈАЦИЈА	ДСТ.1.1.22. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао јавних натписа и краћих текстова опште информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...). ДСТ.1.1.23. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику. ДСТ.1.1.24. На матерњем језику саопштава основну тему и најопштији садржај кратког писаног текста на страном језику.	ДСТ.2.1.28. На матерњем језику преноси саговорнику општи смисао и појединачне информације краћих и једноставнијих писаних текстова опште информативне природе. ДСТ.2.1.29. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег усменог исказа. ДСТ.2.1.30. На матерњем језику саопштава основну тему и најважније информације краћег писаног текста.	ДСТ.3.1.25. На матерњем језику преноси саговорнику тему, садржај и главне информације из краћих и једноставнијих писаних текстова (новинских и књижевних), примерених узрасту и интересовањима. ДСТ.3.1.27. На матерњем језику преноси информације, упутства, молбе, савете и сл. добијене од трећег лица.
2. ЛИНГВИСТИЧКА КОМПЕТЕНЦИЈА	ДСТ.1.2.1. Препознаје и разумљиво изговара једноставније гласове и најчешће гласовне групе и познаје основне интонацијске схеме (нарочито упитну). ДСТ.1.2.2. Правилно записује познату лексику. ДСТ.1.2.3. Познаје и/или користи ограничени број правилних морфолошких облика и синтаксичких структура у оквиру наученог репертоара језичких средстава. ДСТ.1.2.4. Користи елементарне и	ДСТ.2.2.1. Препознаје и разумљиво изговара већину гласова и гласовних група, уз одређена прозодијска ограничења (акценти, интонација, дужина). ДСТ.2.2.2. Исправно записује фреквентне и увежбане краће речи, познаје и примењује одређен број основних правописних правила. ДСТ.2.2.3. Познаје и/или користи једноставније граматичке елементе и конструкције. ДСТ.2.2.4. Поседује ограничени репертоар готових	ДСТ.3.2.1. Углавном коректно изговара све гласове и гласовне групе, чак и у понеким тежим комбинацијама гласова, уз поштовање акценатско-интонацијских правила, а евентуалне неправилности не угрожавају комуникацију. ДСТ.3.2.2. Записује речи и изразе с релативном ортографском

	најфреквентније речи и изразе за обављање основних комуникативних активности.	израза и вишечланих конструкција за исказивање свакодневних конкретних активности и потреба.	тачношћу (тако да не долази до неспоразума) и познаје и примењује фреквентна правописна правила. ДСТ.3.2.3. Познаје и/или користи одређени број граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке, као и основне начине творбе и флексије именица, глагола, придева, прилога.
3. ИНТЕРКУЛТУРНА КОМПЕТЕНЦИЈА	ДСТ.1.3.1. Познаје основне појаве свакодневног живота циљних култура (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода). ДСТ.1.3.2. Зна за регије и државе у којима се страни језик користи као већински. ДСТ.1.3.5. Познаје неколико најпознатијих културних остварења циљних култура; наводи и описује на матерњем језику неколико локација циљних култура за које показује интересовање.	ДСТ.2.3.1. Разуме и описује сличности и разлике у свакодневном животу (нпр. начин исхране, радно време, навике, празници, разонода). ДСТ.2.3.2. Познаје основне елементе у области умећа живљења (начин обраћања и поздрављања, тачност, конвенције и сл.).	ДСТ.3.3.1. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у различитим аспектима свакодневног живота и прихвата постојање разлика. ДСТ.3.3.2. Разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у области умећа живљења и прихвата постојање разлика; примењује неке основне елементе у области умећа живљења (нпр. начин обраћања и поздрављања).

Слободне наставне активности за шести разред

Ученици се на почетку школске године опредељују за једну од понуђених слободних наставних активности:

- хор и оркестар
- цртање, сликање, вајање
- чувари природе
- свакодневни живот у прошлости

Ученици се опредељују у складу са својим интересовањима, способностима и склоностима/талентима, а у складу са могућностима школе и у сарадњи са предметним наставницима.

ХОР И ОРКЕСТАР – 36 часова

Циљ и задаци

Општи циљ наставе слободне наставне активности - хор и оркестар је развијање интересовања за музичку уметност и упознавање музичке традиције и културе свога и других народа.

Остали циљеви и задаци су:

да код ученика развија музичке способности и

жељу за активним музицирањем/певањем и суделовањем у школским ансамблима;

да подстиче креативне способности ученика и смисао за колективно музицирање;

да развија навике слушања музике, подстиче доживљај и оспособљеност за разумевање музичких порука;

да подстиче стваралачко ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике);

да развија критичко мишљење.

ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ, ВАЈАЊЕ – 36 часова

Циљ и задаци:

Циљ васпитно-образовног рада овог изборног предмета јесте да додатно подстиче развој и практичних и теоријских знања ученика која су важна за њихово слободно, спонтано и креативно комбиновање ликовних елемената у области: цртања, сликања, вајања, графике, примењених уметности и визуелних комуникација, а у циљу развоја њиховог креативног мишљења.

Ова изборна настава такође:

- омогућава и подстиче развој учениковог спонтаног и креативног мишљења у областима ликовне културе;
- омогућава и подстиче ученике на савладавање технолошких поступака ликовног рада у оквиру одређених средстава и медијума;
- мотивише ученике на упознавање основних елемената и закономерности ликовног језика;
- развија способности и веће осетљивости ученика за опажање квалитета свих ликовних елемената: линија, облика, боја;
- ствара услове да ученици на часовима у процесу реализације садржаја користе различите технике и средства и да креативним изражавањем боље упознају њихова визуелна и ликовна својства;
- развија способности ученика за визуелно памћење, за повезивање опажених информација као основе увођења у креативно визуелно мишљење;
- развија већу осетљивост за ликовне и визуелне вредности које се стичу у настави, а примењују у раду и животу;
- развија моторичке способности ученика и навике за лепо писање;
- континуирано подстиче и прати интересовања за посећивањем музеја, изложби и јача потребе код ученика за чување културних добара и естетског изгледа средине у којој ученици живе и раде;
- ствара услове да се упознавањем ликовних уметности боље разумеју природне законитости и друштвене појаве;
- омогући разумевање позитивног емоционалног става према вредностима израженим у делима различитих подручја уметности;
- развија способности за препознавање основних својстава традиционалне, модерне и савремене уметности.

ЧУВАРИ ПРОРОДЕ – 36 часова

Циљ и задаци

Циљ наставе изборног предмета чувари природе јесте развијање функционалне писмености из области заштите животне средине, усвајање и примена концепта одрживог развоја и остваривање образовања о квалитету живота.

Задаци наставе предмета чувари природе су да ученици:

- развијају образовање за заштиту животне средине;
- развијају вредности, ставове, вештине и понашање у складу са одрживим развојем;
- развијају здрав однос према себи и другима;
- умеју да на основу стечених знања изаберу квалитетне и здраве стилове живота;
- примењују рационално коришћење природних ресурса;
- препознају изворе загађивања и уочавају последице;
- стичу способност за уочавање, формулисање, анализирање и решавање проблема;

- развијају радозналост, активно учествовање и одговорност;
- поседују развијену свест о личном ангажовању у заштити и очувању животне средине, природе и биодиверзитета.

СВАКОДНЕВНИ ЖИВОТ У ПРОШЛОСТИ – 36 часова

Циљ и задаци

Циљ изучавања предмета је проширивање знања из области опште културе и оспособљавање ученика да, кроз упознавање с начином живота људи у прошлости, боље разумеју свет и време у коме живе и развију свест о континуитету и укорењености. Ученици би требало да се упознају са специфичностима динамике културних промена и да науче како да сагледају себе у контексту "другог", да би сопствени идентитет што потпуније интегрисали у шири контекст разумевања и сложене садашњости.

Задаци предмета су да ученици, кроз наставу усмерену ка упознавању с различитим елементима свакодневног живота, као што су односи у породици, исхрана, образовање, дечје игре, забава, станишта, одевање итд, уоче њихову условљеност историјским процесима и догађајима. Концепција наставе овог изборног предмета нагласак ставља на упознавање с основним елементима свакодневног живота у прошлости Србије, Југоисточне Европе, Средоземља и Европе у целини, с намером да се уоче њихови заједнички именитељи и упознају различитости које постоје у датом историјском контексту, као и у односу на савремено доба у којем ученик живи. Подстицањем радозналости, креативности и истраживачког духа у проучавању овог предмета, ученици треба да се оспособе да формирају јаснију слику о прошлим временима, да овладају елементарним процедурама прикупљања историјске грађе, као и да развију критички однос према њој.

Оперативни задаци:

- разумевање појма свакодневни живот;
- разумевање појма прошлост;
- разумевање значаја проучавања свакодневног живота у прошлости;
- усвајање и продубљивање знања о разликама између свакодневног живота данас и у прошлости;
- идентификовање актуелних дечјих игара (врсте и њихова функција);
- упознавање с дечјим играма у прошлости (врсте и њихова функција);
- идентификовање сличности и разлика између игара некад и сад;
- разумевање значаја игре у развоју појединца и друштва;
- упознавање са свакодневним животом људи у праисторији;
- упознавање са свакодневним животом народа Старог истока;
- упознавање са свакодневним животом старих Грка;
- упознавање са свакодневним животом старих Римљана;
- подстицање ученика на самостални истраживачки рад;
- развијање способности повезивања знања из различитих области;
- подстицање креативности

Програм допунске и додатне наставе у шестом разреду

Програм допунске и додатне наставе за шести разред – СРПСКИ ЈЕЗИК

Програм допунске наставе – српски језик

Општи циљеви и задаци		Благовремено помагање слабијим ученицима да постигну задовољавајући успех, а и да се самим тим редовна настава ослободи успореног хода који је изазван „сачекивањем“ заосталих појединаца. Тежиште рада је у вежбањима, обнављању градива и посебним домаћим задацима.			
Редни број	Назив теме	Оријентациони број часова	Специфични циљеви/задаци	Начин реализације	Начин праћења ефеката допунске наставе и остварености циљева
1.	Усмено изражавање	2	Оспособљавање ученика да развијају говорне могућности у различитим ситуацијама; правилно коришћење књижевног језика; развијање стилског израза; подстицање јавног наступа; богаћење речника	Индивидуални приступ (уважавање способности, тешкоћа са којима се ученици сусрећу, личног напредовања), рад у пару и рад у групи	Посматрање и праћење напретка у раду на редовној настави, као и вођење евиденције о напредовању ученика
2.	Писмено изражавање	3	Развијати код ученика различите идеје за писање састава; настојати да науче правилно да пишу и да се лепо изражавају.	Индивидуални приступ (уважавање способности, тешкоћа са којима се ученици сусрећу, личног напредовања), рад у пару и рад у групи	Посматрање и праћење напретка у раду на редовној настави, као и вођење евиденције о напредовању ученика
3.	Књижевност	6	Неговати љубав према књижевности; извијати потребу за књигом; подстицати ученике на самосталн анализирање	Индивидуални приступ (уважавање способности, тешкоћа са којима се ученици сусрећу, личног	Посматрање и праћење напретка у раду на редовној настави, као и вођење евиденције о

			књижевног дела.	напредовања), рад у пару и рад у групи	напредовању ученика
4.	Граматика	18	Неговање матерњег језика; упознавање језичких појмова и појава; поступно оспособљавање ученика за логичко закључивање	Индивидуални приступ (уважавање способности, тешкоћа са којима се ученици сусрећу, личног напредовања), рад у пару и рад у групи	Посматрање и праћење напретка у раду на редовној настави, као и вођење евиденције о напредовању ученика
5.	Правопис	5	Оспособити ученике за правилно писање; упознавање са новим правописним правилима и обнављање претходног знања са циљем да се грешке у писању не понављају.	Индивидуални приступ (уважавање способности, тешкоћа са којима се ученици сусрећу, личног напредовања), рад у пару и рад у групи	Посматрање и праћење напретка у раду на редовној настави, као и вођење евиденције о напредовању ученика
6.	Стиске вежбе	2	Развијање осећања за естетске вредности у књижевној уметности; богаћење језичког и стилског израза.	Индивидуални приступ (уважавање способности, тешкоћа са којима се ученици сусрећу, личног напредовања), рад у пару и рад у групи	Посматрање и праћење напретка у раду на редовној настави, као и вођење евиденције о напредовању ученика
Укупночасова		36			

Програм додатне наставе – српски језик

Општи циљеви и задаци		Проширивање и продубљивање знања, умења и вештина заинтересованих за овај предмет, непосредније активирање ученика и оспособљавање за самообразовање.			
Редни број	Назив теме	Оријентациони број часова	Специфични циљеви/задаци	Начин реализације	Начин праћења ефеката допунске наставе и остварености циљева
1.	Усмено изражавање	7	Развијати код ученика радозналост, жељу за упознавањем књижевних акцената и акцената у локалном говору, неговати истраживачки рад ученика и подстицати њихове идеје; обогатити њихов речник	Рад у групи, истраживачки рад	Праћење постигнућа ученика на редовној настави
2.	Књижевност	8	Развијање потребе за књигом, способности да се њоме служе самостално као извором сазнања; поступно овладавање начином вођења дневника о прочитаним књигама; подстицање ученика на самостално језичко, литерарно и сценско стваралаштво.	Рад у групи, истраживачки рад, решавање тестова	Праћење постигнућа ученика на редовној настави
3.	Граматика	14	Упознавање језичких појава и појмова, овладавање нормативном граматиком, развијање логичког мишљења код ученика и осамостаљивање за рад; подстицати такмичарски дух	Рад у групи, истраживачки рад, решавање тестова	Праћење постигнућа ученика на редовној настави
4.	Правопис	5	Развијање смисла за правилно писмено изражавање, правилно коришћење правописа и навикавање на службу правописом (школско издање;	Рад у групи, истраживачки рад, решавање тестова	Праћење постигнућа ученика на редовној настави

			уознавање са новим правописним правилима		
5.	Стилске вежбе	2	Уознавање са стилским могућностима српског језика; развијање осећања за естетске вредности у књижевној уметности.		Праћење постигнућа ученика на редовној настави
Укупночасова		36			

Програм допунске наставе за шести разред– ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Циљ допунске наставе: - кроз додатна везбања помоћи ученицима да лакше обнове градиво стечено у претходној години и лакше усвоје ново градиво из шестог разреда - подстаћи ученике да се више посвете учењу енглеског језика кроз вежбе прилагођене њима и њиховом знању, али и оне вежбе које ће им показати да није тешко савладати страни језик уз додатну мотивацију				
Назив теме	Оријентациони број часова	Начин реализације	Специфични циљеви-задачи	Начин праћења ефеката допунске наставе
1.Present Tenses: Simple and Continuous tense	5	Индивидуализација,	Ученици треба да: - обнове и даље усаврше употребу садашњег времена у енглеском језику	Праћење рада и постигнућа на редовној настави, белешке о напредовању сваког ученика
2.Going to, comparison of adjectives, cardinal numbers 1 to 1000, articles, wh - questions, Past simple tense (regular verbs),	10	Јачање мотивације прилагођавање	Ученици треба да: - обнове употребу Going to - обнове грађење придева као и	Праћење постигнућа ученика како на редовним тако и на

Past simple tense (verb TO BE), reading practices		задатака сваком детету	њихову употребу - савладају и користе бројеве до 1000 - обнове и даље усаврше употребу члана у енглеском језику - прошире речник усвајањем нових речи кроз читање и разумевање текстова	допунским цасовима кроз белешке и записе
3. Past Simple Tense (regular / irregular verbs), plural of nouns, countable and uncountable nouns, adverbs, quanifiers: some/ any, much/many/a lot of, time telling, reading practices	12	Индивидуални приступ,уважавање тешкоћа са којим се ученици срећу	Ученици треба да: - науче грађење и употребу прошлог простог времена у енглеском језику - науче и даље усаврше неправилне глаголе у прошлом времену - обнове и даље усаврше множину именица као и неправилну множину - савладају упоребу неодређених детерминатора SOME/ANY уз бројиве и небројиве именице - обнове и даље усаврше прилоге - обнове и даље усаврше тражење и давање обавештења о времену на часовнику - прошире речник усвајањем нових речи кроз читање и разумевање текстова	

4. Past Simple Tense, modal verbs MUST/MUSTN'T, reading practices	9	Јачање мотивације прилагођавање задатака сваком детету	Ученици треба да: - обнове и даље усаврше просто прошло време - обнове и даље усаврше модалне глаголе - прошире речник усвајањем нових речи кроз читање и разумевање текстова	Праћење постигнућа ученика како на редовним тако и на допунским часовима кроз белешке и записе
--	---	--	--	--

Програм допунске и додатне наставе за шести разред - ИСТОРИЈА

Програм допунске наставе - историја

Општи циљеви и задаци		Подршка ученицима који из неких разлога не могу да постигну задовољавајуће резултате у савладавању градива.			
Редни број	Назив теме	Оријентациони број часова	Специфични циљеви/задаци	Начин реализације	Начин праћења ефеката допунске наставе и остварености циљева
1.	УВОД	1	Да ученици науче од када до када је трајао средњи век, његове најзначајније одлике, разлике у односу на претходни (стари век), историјске изворе за средњовековну историју.	Индивидуализација, рад у пару, рад у групи, јачање мотивације, самопоуздања, вршњачка едукација.	Праћење рада и постигнућа ученика на редовној настави. Белешке о напредовању ученика.
2.	ЕВРОПА И СРЕДОЗЕМЉЕ У РАНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ	3	Да ученици науче какве промене је донела Велика сеоба народа, у чему је значај Византије као наследнице Римског царства, улога хришћанства у изградњи средњовековне Европе, настанак ислама и његов значај.	Индивидуализација, рад у пару, рад у групи, јачање мотивације, самопоуздања, вршњачка едукација.	Праћење рада и постигнућа ученика на редовној настави. Белешке о напредовању ученика.

3.	СРБИ И ЊИХОВО ОКРЖЕЊЕ У РАНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ	4	Да ученици науче када се Словени и Срби појављују у светској историји, настанак њихових држава, прихватање хришћанства и развитак њихове културе.	Индивидуализација, рад у пару, рад у групи, јачање мотивације, самопоуздања, вршњачка едукација.	Праћење рада и постигнућа ученика на редовној настави. Белешке о напредовању ученика.
4.	ЕВРОПА У ПОЗНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ	3	Да ученици науче како су се развили европски градови у средњем веку, да упознају неке од најзначајнијих средњовековних монахија, да схвате значај средњовековне културе.	Индивидуализација, рад у пару, рад у групи, јачање мотивације, самопоуздања, вршњачка едукација.	Праћење рада и постигнућа ученика на редовној настави. Белешке о напредовању ученика.
5.	СРПСКИ НАРОД И ЊЕГОВИ СУСЕДИ У ПОЗНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ	4	Да ученици науче када и како настаје држава Немањића, њен значај у српској историји, уређење те државе, достигнућа средњовековне културе Срба.	Индивидуализација, рад у пару, рад у групи, јачање мотивације, самопоуздања, вршњачка едукација.	Праћење рада и постигнућа ученика на редовној настави. Белешке о напредовању ученика.
6.	СРПСКЕ ЗЕМЉЕ И ЊИХОВО ОКРУЖЕЊЕ У ДОБА ОСМАНЛИЈСКИХ ОСВАЈАЊА	3	Да ученици науче узроке и ток османског освајања балканских земаља, отпор српских држава, значај и утицај Косовске битке и легенде настале из те битке, да схвате узроке и значај сеоба српског народа крајем средњег века.	Индивидуализација, рад у пару, рад у групи, јачање мотивације, самопоуздања, вршњачка едукација.	Праћење рада и постигнућа ученика на редовној настави. Белешке о напредовању ученика.
Укупно часова		18			

Програм додатне настава - историја

Општи циљеви и задаци		Проширивање и продубљивање знања, умења и вештина код ученика заинтересованих за овај предмет, као и развијање љубави према историји и историјским истраживањима.			
Редни број	Назив теме	Оријентациони број часова	Специфични циљеви/задаци	Начин реализације	Начин праћења ефеката додатне наставе и остварености циљева
1.	УВОД	1	Да ученик умеју да одреде којем историјском периоду припадају важне године из прошлости.	Индивидуални приступ, рад у групи, рад у пару, јачање мотивације, самопоуздања, вршеачка едукација.	Праћење рада и постигнућа ученика на редовној настави. Белешке о напредовању ученика.
2.	ЕВРОПА И СРЕДОЗЕМЉЕ У РАНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ	3	Да ученици разумеју како су повезане појаве из прошлости и садашњости.	Индивидуални приступ, рад у групи, рад у пару, јачање мотивације, самопоуздања, вршњачка едукација.	Праћење рада и постигнућа ученика на редовној настави. Белешке о напредовању ученика.
3.	СРБИ И ЊИХОВО ОКРЖЕЊЕ У РАНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ	4	Да ученици разумеју на који начин су повезане појаве из националне, регионалне и опште историје.	Индивидуални приступ, рад у групи, рад у пару, јачање мотивације, самопоуздања, вршњачка едукација.	Праћење рада и постигнућа ученика на редовној настави. Белешке о напредовању ученика.
4.	ЕВРОПА У ПОЗНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ	3	Да ученици умеју да издвоје разлике и сличности у тумачењима и изворима који се односе на исту историјску	Индивидуални приступ, рад у групи, рад у пару, јачање мотивације, самопоуздања, вршњачка	Праћење рада и постигнућа ученика на редовној настави. Белешке о напредовању ученика.

			појаву.	едукација.	
5.	СРПСКИ НАРОД И ЊЕГОВИ СУСЕДИ У ПОЗНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ	4	Да ученици препознају да постоје повезаност националне, регионалне и светске историје.	Индивидуални приступ, рад у групи, рад у пару, јачање мотивације, самопоуздања, вршњачка едукација	Праћење рада и постигнућа ученика на редовној настави. Белешке о напредовању ученика.
6.	СРПСКЕ ЗЕМЉЕ И ЊИХОВО ОКРУЖЕЊЕ У ДОБА ОСМАНЛИЈСКИХ ОСВАЈАЊА	3	Да ученици умеју да закључе зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које су последице важних историјских дешавања.	Индивидуални приступ, рад у групи, рад у пару, јачање мотивације, самопоуздања, вршњачка едукација.	Праћење рада и постигнућа ученика на редовној настави. Белешке о напредовању ученика.
Укупно часова		18			

Програм допунске и додатне наставе за шести разред – ГЕОГРАФИЈА

Програм допунске наставе - географија

Општи циљеви и задаци		Подршка ученицима који из неких разлога не могу да постигну задовољавајуће резултате у савладавању градива			
Редн и број	Назив теме	Оријентациони број часова	Специфични циљеви/задаци	Начин реализације	Начин праћења ефеката допунске наставе и остварености циљева
1.	Планета Земља	2	Да ученици науче основне одлике водених површина на Земљи као и да упознају биљни и животињски свет наше планете	Индивидуални приступ, рад у групи, рад у пару, јачање мотивације, самопоуздања, вршњачка	Праћење рада и постигнућа ученика на редовној настави. Белешке о напредовању ученика.

2.	Становништво и насеља на Земљи	2	Да науче основне податке о становништву и упознају главне разлике у подели насеља	едукација	
3.	Географска средина и људске делатности	2	Да упознају главне одлике простора који нас окружује и пословима којима се људи баве у њему		
4.	Регионална географија Европе	12	Да упознају главне одлике Европе као континента на коме живимо, њених реија и појединих држава		
Укупно часова		18			

Програм додатне наставе - географија

Општи циљеви и задаци		Проширивање и продубљивање знања, умења и вештина код ученика заинтересованих за овај предмет, као и развјање љубави према географији и географским истраживањима			
Редни број	Назив теме	Оријентациони број часова	Специфични циљеви/задаци	Начин реализације	Начин праћења ефеката допунске наставе и остварености циљева
1.	Планета Земља	3	Да ученици разумеју настанак простора у коме се налазимо, из чега се састоји и како то можемо користити у животу	Индивидуални приступ, рад у групи, рад у пару, јачање мотивације, самопоуздања, вршњачка едукација	Праћење рада и постигнућа ученика на редовној настави. Белешке о напредовању.
2.	Становништво и насеља на Земљи	3	Да ученици умеју да препознају и разликују насеља на карти као и размештај становништва, примену у геог. и свакодневном животу		

3.	Регионална географија Европе	12	Да ученици умеју да распознају на карти природногеог.и друштвеноекономске одлике, да умеју да закључе како је дошло до стварања рељефа, да издвоје разлике у ваздушном омотачу, да умеју да изразе свој став и мишљење, да умеју да издвоје разлике и сличности		
УКУПНО		18			

Програм допунске и додатне наставе за шсти разред - ФИЗИКА

Програм допунске наставе - физика

Општи циљеви и задаци		Циљ допунске наставе из физике је да ученик, уз додатну помоћ наставника, стекне минимум основних знања из садржаја које предвиђа програм наставе физике за шести разред основне школе као и да у адекватној мери усвоји њене основне појмове и законе.			
Ред ни број	Назив теме	Оријентациони број часова	Специфични циљеви/задаци	Начин реализације	Начин праћења ефеката допунске наставе и остварености циљева
1.	КРЕТАЊЕ	7	-Оспособити ученике да овладају основним физичким појмовима ради лакшег уклапања у редовни наставни процес -Омогућити ученицима да на што лакши начин надокнаде	Проналажење занимљивих садржаја са циљем повећања мотивације Оспособљавање ученика за индивидуални рад и рад у пару	Посматрање односа ученика према раду Праћење постигнућа ученика на редовној настави Бележење задовољства ученика због нових сазнања Бележење напредовања ученика пригодним
2.	СИЛА	6			
3.	МЕРЕЊЕ	6			

4.	МАСА И ГУСТИНА	5	и усвоје појмове које су пропустили због краћег или дужег изостајања са редовне наставе физике ;	Уважавање тешкоћа са којима се ученици сусрећу	тестовима
5.	ПРИТИСАК	5	-Омогућити ученицима да овладају различитим методама учења физичких садржаја ради развијања самосталности у учењу ; праћење образовних стандарда		
Укупно часова		19			

Програм додатне наставе - физика

Општи циљеви и задаци		Визуелизација и анализа. Дубље упознавање са градивом и одређеним рачунским задацима тј. њиховом математичком проблематиком. Стицање базичне и научне писмености, развијање мотивисаности за учење, упознавање природних појава и закона, развијање радних навика			
Редни број	Назив теме	Оријентациони број часова	Специфични циљеви/задаци	Начин реализације	Начин праћења ефеката додатне наставе и остварености циљева
1.	КРЕТАЊЕ	16	-Решавање једноставнијих , а затим и тежих математичких проблема у рачунским задацима.	Мотивисаност, подржавање ученика у раду Проналажење	Посматрање и бележење активности на часу подстицање креативности и развијање интересовања за рад у лабораторији
2.	СИЛА	5			

			-Примена логичког и апстрактног размишљања. - Визуелно - сликовито представљање проблемских задатака, затим повезивање и представљање математичким формулама и показивање решавања на више различитих начина. - Повезивање задатака са примерима из свакодневног живота.	занимљивих садржаја Индивидуални рад, рад у пару Употреба савремена компјутерске технологије Интерактивна настава, Диференцирана и проблемска настава развијање функционалног знања и логичко повезивање садржаја Ангажовање ученика током наставе и код куће кроз истраживачке и проблемске задатке	Стандардизовани тестови, пројекти и реферати
3.	МЕРЕЊЕ	10			
4.	МАСА И ГУСТИНА	5			
Укупно часова		36			

Програм допунске и додатне наставе за шести разред - МАТЕМАТИКА

Програм допунске наставе - математика

Циљ допунске наставе: усвајање наставних садржаја које ученици нису усвојили током редовне наставе; усвајање наставних садржаја предвиђених наставним планом и програмом на основном нивоу. Увежбавање и понављање стечених знања и давање упустава за савладавање потешкоћа у учењу. Пружање индивидуалне помоћи ученицима у учењу и бољем разумевању наставних садржаја. Посебно помоћи ученицима који раде по прилагођеном програму. Пружање помоћи ученицима који због болести, слабог предзнања или из било ког разлога нису усвојили наставно градиво. Омогућити да ученик кроз вежбу овлада теоретским и практичним делом градива у складу са својим могућностима.

Тема/садржај	Оријентацион и број часова	Време	Задаци	Подршка (списак оних који помажу у реализацији)
Цели бројеви Рационални бројеви Троугао Четвороугао Површина троугла и четвороугла	8 10 8 5 5	Током целе године један час седмичн о	- Зна да сабере, одузме, помножи и подели два цела броја. - Зна да реши најпростије једначине са целим бројевима. - преводи децимални запис броја у разломак и обратно. Изврши једну основну рачунску операцију са рационалним бројевима истог записа, помажући се сликом кад је то потребно (у случају сабирања и одузимања разломака само са истим имениоцем). - Зна да израчуна део целог или дати проценат. - Зна да одреди меру трећег угла троугла када су дата остала два угла. - интуитивно схвата појам подударних фигура (кретањем до поклапања) - зна колики је збир углова четвороугла. - Зна да израчуна површину фигура када су дати сви елементи потребни за израчунавање.	Наставници математике, педагог, ученици, родитељи
Укупно часова	36			

Програм додатне наставе - математика

Циљ додатне наставе: проширивање знања из редовне наставе математике, усвајање додатних садржаја у складу са интересима и могућностима појединих ученика. Припремање ученика за такмичења.				
Тема/садржај	Оријентацион и број часова	Време	Задаци	Подршка
Цели бројеви	6	Током целе године један час седмично	- Решавање задатака логичког типа на различите начине ради подстицања ученикове креативности и потенцијала.	Наставници математике, педагог, ученици, родитељи
Рационални бројеви	6		- Задатке са такмичења бирати по темама које се обрађују или их груписати по подручјима (рачунски задаци, геометријски задаци, дељивост...)	
Троугао	7		- Одреди вредност сложенијег бројевног израза	
Четвороугао	3		- Користи бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама	
Површина троугла и четвороугла	1		- користи основна својства троугла, четвороугла, паралелограма и трапеза,	
Логичко комбинаторни задаци	2		рачуна њихове обиме и површине на основу елемената који нису обавезно непосредно дати у формулацији задатка ,	
Задаци са такмичења	6		уме да их коструише.	
Задаци из математичког листа	5		- Примени подударност и сличност троуглова, повезујући тако разна својства геометријских објеката.	
			- Примени процентни рачун у сложенијим ситуацијама	

Програм допунксе и додатне наставе за шести разред - БИОЛОГИЈА

Програм допунксе наставе - биологија

Општи циљеви и задаци		је да се ученици упознају са основним карактеристикама праживотиња, животиња, заштите живитиња и еволуције живог света, да развију љубав према животињама, схвате значај одржавања хигијене, тј. да стекну навике и знања која ће им помоћи при укључивању у редовну наставу као и у свакодневном животу			
Редни број	Назив теме	Оријентац иони број часова	Специфични циљеви/задаци	Начин реализације	Начин праћења ефеката допунске наставе и остварености циљева
1.	Праживотиње	3	да ученик зна да су најмањи организми саграђени од једне ћелије у којој се одвијају сви животни процеси и зна основне карактеристике грађе такве ћелије, зна основне мере за одржавање личне хигијене и разуме зашто је важно да их се придржава.	Проналажење занимљивих садржаја са циљем повећања мотивације Оспособљавање ученика за индивидуални рад и рад у пару Уважавање тешкоћа са којима се ученици сусрећу	Посматрање односа ученика према раду Праћење постигнућа ученика на редовној настави Бележење задовољства ученика због нових сазнања Бележење напредовања ученика пригодним тестовима
2.	Царство животиња	12	да ученик зна основне карактеристике грађе животиња и основне функције које се обављају на нивоу организма		
3.	Угроженост и заштита животиња	2	да ученик познаје основну организацију органа у којима се одвијају различити животни процеси - да ученик разуме утицај човека на биолошку разноврсност - да ученик препознаје основне процесе важне у заштити и очувању животне средине		
4.	Увод у еволуцију живог света	1	да ученик зна да живот на Земљи има заједничко порекло са чијом се историјом можемо упознати на основу фосилних записа		
Укупно часова		18			

Програм додатне наставе - биологија

Општи циљеви и задаци		Додатну наставу похађају ученици који желе да обогате своје биолошко знање Циљ им је да упознају царства животиња и прошире своја знања. Оспособљавање ученика за самостално прикупљање, одабирање и систематизовање података. Развијање објективности и одговорности за сопствено напредовање у учењу. Припрема ученика за такмичења (школско,општинско, окружно, републичко).			
Редн и број	Назив теме	Оријентацио ни број часова	Специфични циљеви/задаци	Начин реализације	Начин праћења ефеката допунске наставе и остварености циљева
1.	Праживотиње	3	Изласци у природу, упознавање локалне фауне.	Мотивисаност, подржавање ученика у раду Проналажење занимљивих садржаја Индивидуални рад, рад у пару Употреба савремена компјутерске технологије Интерактивна настава, Диференцирана и проблемска настава развијање функционалног знања и логичко повезивање садржаја Ангажовање ученика током наставе и код куће кроз истраживачке и проблемске задатке	Посматрање и бележење активности на часу подстицање креативности и развијање интересовања за рад у лабораторији Стандардизовани тестови, пројекти и реферати
2.	Царство животиња	11	Прављење кућица за птице		
3.	Угроженост и заштита животиња	2	Посматрање активности животиња и брига о њима током целе школске године. - Сарадња са здравственим и ветеринарским институцијама.		
4.	Увод у еволуцију живог света	2	Омогућити разноврснији и богатији начин стицања знања, умења и навика ученика.		
Укупно часова		18			

Програм допунске наставе за шести разред – ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК

Програм допунске наставе – француски језик

Општи циљеви и задаци		- Усвајање наставних садржаја које ученици нису усвојили током редовне наставе. - Усвајање наставних садржаја предвиђених наставним планом и програмом на основном нивоу. - Увежбавање и понављање стечених знања и вештина и давање упутстава за свладавање потешкоћа у учењу. - Пружање индивидуалне помоћи ученицима у учењу и бљем разумевању наставних садржаја. Посебно помоћи ученицима који раде по прилагођеному програму. - Пружање помоћи ученицима који због болести, слабог предзнања или из било ког другог разлога нису усвојили одређено наставно градиво. - Омогућити да ученик кроз вежбу овлада, како усменим, тако и писменим компетенцијама у оквиру својих могућности. - Подстаћи ученике да се више посвете учењу француског језика кроз вежбе прилагођене њима и њиховом знању, али и оне вежбе које ће им показати да није тешко савладати страни језик уз додатну мотивацију			
Редн и број	Назив теме	Оријентациони број часова	Специфични циљеви/задаци	Начин реализације	Начин праћења ефеката допунске наставе и остварености циљева
1.	Module 1: Vive les vacances!	Наставници ће одредити број часова допунске наставе у складу са својим задужењима и специфичностима одељења, као и евентуалним индивидуалним потребама појединих ученика.	Ученик треба да: - усвоји и увежба грађење перфекта и имперфекта, - усвоји правилно изговара основну лексику везану за распуст (места, активности...).	-Индивидуални приступ (прилагођавање објашњења и облика вежбања потребама, предзнању и брзини усвајања сваког ученика).	-Наставни листићи за проверу усвојености градива. - Описно праћење напредовања ученика, како на часовима допунске, тако и на часовима редовне наставе.
2.	Module 2: Mon monde!		Ученик треба да: - разуме и користи предлоге за место, - усвоји лексику везану за најуже окружење (свој град, четврт у којој живи, стан, своју собу и породицу), - коректно користи присвојне придеве,	- Самостални рад или рад у пару уз подршку наставника. - Пружање помоћи при свладавању тешкоћа са којима се ученици	- Прилагођени тестови за проверу (допунска наст.). - Усмена и писмена провера усвојености садржаја (редовна настава). - Давање бројчане оцене.

			- разуме улогу релативних заменица.	сусрећу у савладавању градива (технике учења).	
3.	Module 3: Respire!		Ученик треба да: - усвоји лексику везану за заштиту животне средине, - научи да користи императив, - усвоји показне придеве, - усвоји објекатске заменице (служба и место у реченици).	- Вршњачка едукација.	
4.	Module 4: Toi et moi!		Ученик треба да: - разуме основне упитне речи, - усвоји грађење футура, - уме да каже какво је време.		
Укупно часова					